

Bol Milošević v Haagu zavraždený?

Výtvarník chce 90-ročnej veteránke rozmlátiť ústa

Kolko súloží mal za vojny americký vojak?

Naša anketa

Boj s terorizmom. Priznal vôbec niekto – čo, resp. kto je jeho zdrojom a príčinou? Nezdá sa vám, že naši politici chcú hasiť plameň (následky), no nikto nechce uhasiť tú obrovskú teroristickú „pahrebu“ (príčinu)?

Ján Páleš, člen ZO SZPB Rudlová, Banská Bystrica: – Myslím si, že zrušením „Mečiarových amnestií“ by naši politici mali urobiť prvý zásadný krok v boji proti štátnemu terorizmu. Ďalším krokom by malo byť dôsledné preskúmanie činnosti neofašistických politických strán a skupín na Slovensku.

Jozef Petráš, podpredseda ObIV SZPB, Martin: – Pojem „terorizmus“ patrí do kategórie tzv. právne neurčitých pojmov. Znamená to, že má premenlivý obsah, najmä z hľadiska miesta a času. Dnes je pojem terorizmus často zneužívaný na obhajobu rôznych vojenskopolitických zásahov do suverenity a výlučnosti iných štátov, ktoré by ináč veľmi ťažko obhajovali.

Zdrojom a príčinou sú predovšetkým egoistické koristnícke záujmy, ktorých cieľom je získanie nerastných zdrojov a území. V konečnom dôsledku ide o získanie geopolitickej prevahy.

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Kde sú príčiny terorizmu? Sú tam, kde začína „nenažratosť“ a agresivita mocných tohto Sveta. Všetci vieme, že sú to prírodné zdroje, ako plyn, ropa, voda, zlato, diamanty a pod., ktoré „je treba“ bohapusto ukradnúť krajinám, ktoré ich majú. Používajú sa na to najmodernejšie zbrane a pochopiteľne, aj obrovská mediálno-propagandistická podpora. No a tí, u koho sa tieto zdroje drancujú, na to v rámci možností odpovedajú. Preto sú cieľom takýchto útokov krajiny, ktoré kolonizovali Afriku, Áziu, Latinskú Ameriku. My, Slováci, sme nič nekolonizovali, tak by sme sa nemuseli báť. Musíme sa báť iného, politikov, ktorí za judášsky groš zrádzajú svoj národ.

Václav Homišan, predseda ObIV SZPB, Stará Ľubovňa: – Vychádzajme z definície. „Terorizmus je súhrn antihumánnych metód hrubého zastrašovania politických odporcov hrozbou sily a užitia rôznych foriem násilia...“ Z toho vychádza

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Berme si príklad z 90-ročného Američana

90-ročný muž z Floridy menom Bern oslávil svoje 90-te narodeniny návštevou telocvične, kde ich potvrdil 24-mi pritiahnutiami na hrazde. A aby to nikto nepovažoval za kačicu, tak Bernov syn všetko nakrútil na kameru a záznam vyložil na youtube.

„Toto je môj otec. Dnes má narodeniny, oslavuje 90. Neustále spolu chodíme do telocvične, jemu sa páči pritahovanie na hrazde! Myslím, že mu to ide dobre, navyše keď si uvedomím, že v detstve si zlomil oba lakty“, uvádza autor videa.

Čitatelia Berna pochválili, mnohí sa priznali, že s takýmto výkonom sa nemohli pochváliť ani keď boli mladí. Istý Johnny Freez dokonca uviedol, že „stavím sa, že mnohí 70-tníci sa nepritiahnu ani päťkrát“. „Tento starček teraz vydal viac úsilia, ako polovica obyvateľstva USA“, píše Tank The Feels Please. A nejaký Vin Huxley k tomu dodal, že „90-ročný chlapík ma prekonal. Ale vo vnútri som šťastný. Možno aj preto, lebo si veľmi vážim takých, ako je on.“

A. Mikundová

BOJOVNÍK

DVOJTÝŽDENNÍK ANTIFAŠISTOV

Ročník LXII 23. 3. 2017 Cena 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov)

6

Ludia zabudnú, čo ste povedali, čo ste urobili, ale nikdy nezabudnú, ako sa vedľa vás cítili (N. D. Walsh)

Pri uctievaní si Medzinárodného dňa žien a Dňa učiteľov je mimoriadne aktívna oblasť organizácia SZPB v Banskej Bystrici.

Už desaťročia v nej platí zásada, že členky SZPB sú významnou silou, ktorá pomáha naplňať naše ciele a zámery a že pedagógovia, ako nositelia dôležitej práce s mládežou, podieľajúci sa na regionálnych, či celoslovenských vedeckých a umeleckých súťažiach, sú pre nás rovnako cenní. Preto sa každý rok obom skupinám takto slávnostne poďakujeme.

Toho roku sa nás 11. marca zišlo v zasedačke okresného úradu v B. Bystrici

takmer 150. Prišiel medzi nás zástupca primátora Jakub Gajdošík, vedúci regionálnej kancelárie prezidenta SR Stanislav Liška, za okresný úrad Ingrid Haringová, za odborový zväz školstva a vedy Iveta Majerová, za Múzeum SNP jeho generálny riaditeľ Stanislav Mičev a tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer.

Všetkých potešili recitátori bansko-bystrického Gymnázia Mikuláša Kováča Eva Vieriková a Lukáš Matej Technovský, ako aj hra na gitare Veroniky Hromaškovej.

Po príhovoroch sa ujal slova oblasťný predseda SZPB Ján Pacek, ktorý spolu s V. Longauerom odovzdali Pamätnú

medailu Jána Nálepku-Repkina Eve Holécyovej a kytice kvetov dvom najstarším členkám Oľge Škripkovej a Zlaticy Frčovej.

Druhá časť programu patrila vystúpeniu detského folklórneho súboru Drienka zo Slovenskej Ľupče pod vedením Jany Krížovej, ktorého spevákom a tanečníkom v pestrých krojoch sme aplaudovali naozaj všetci. Ba viacerí sme sa spontánne pridávali k ich spevu.

Nejednemu sa pri tom objavila v oku slzička nádeje, že práve z tejto omladiny vyrastú schopní a a sebavedomí nasledovníci najlepších tradícií nášho národa.

Jana Borgulová

Generál Mladič porazil v Európe to zlo, od ktorého Rusko teraz zachraňuje svet v Sýrii

Veliteľ Armády Srbskej republiky generál Ratko Mladič, v období boja proti bosniáckemu kalifátu, už šesť rokov žije v cele okupačného väzenia haagskeho tribunálu známeho likvidovaním Srbov.

Alexej Petrik, ruský major v zálohe a pedagóg, koordinátor ruského spoločenského hnutia na podporu srbského a slovanského hrdinu „Spoločenstvo priateľov generála Mladiča“ pri príležitosti Mladičových narodenín (12. 3.) pripomenul význam obety tejto osobnosti pre Srbsko, Slovanov, Európu i svet.

„Je veľmi poľutovaniahodné, že... veliteľ vskutku suverovovského formátu, nie je teraz na zaslúženom odpočinku obklopený poctami, neodovzdáva mladým dôstojníkom svojej vlasti neoceniteľné vojenské skúsenosti, ale očakáva verdikt „súdu“ v úzkej cele smutne známeho Medzinárodného tribunálu pre bývalú Juhosláviu. Tento tribunál, ktorý pri svojom vzniku vyhlásil, že bude pôsobiť v mene nastolenia spravodlivosti voči obetiam vojnových zločinov, zločinov proti ľudskosti a genocide, svoje úlohy nesplnil. Naopak, namiesto zmierenia bojujúcich balkánskych národov jatrí staré rany, pričom zaujal jasne protisrbskú pozíciu.“

Generál Mladič na začiatku 90-tych rokov 20. storočia porazil v Európe to zlo, od ktorého Rusko v 21. storočí zachraňuje svet v Sýrii.

Smutne známu al-Kaidu jej zaoceánski kurátori defini-

tívne sformovali a po prvýkrát nasadili na Balkáne ešte na začiatku 90-tych rokov minulého storočia. Mal tu byť vytvorený teroristický „kalifát“, čo vtedajší vodca bosniáckych islamistov Alija Izetbegovič neskrýval, hovoril a písal o tom otvorene. No z nejakého dôvodu NATO i EÚ podporili v tomto boji nie bosniáckych Srbov, ktorí sa osamote ako múr postavili do cesty satanského teroristického zla, valiaceho sa do sveta. Proti Armáde Republiky srbskej, ktorú generál Mladič vytvoril z jednoduchých roľníckych synov, sa oborili nielen miestni islamisti, kri-

(Pokračovanie na str. 3)

Toto sa mi nevidelo

V minulom čísle bol na tomto mieste uverejnený článok „Pápež František: 3. sv. vojna môže byť kvôli nedostatku vody“.

Myslím si, že tento výrok nemôžeme brať vážne! Príčinou 3. sv. vojny sú predseda záujmy nadnárodných monopolov USA a iných veľmocí, ktoré sa snažia zväčšiť svoj kapitál. Nebuďme naivní, zvaliť celú vinu za potenciálnu 3. sv. vojnu na vodu.

Čo to pápež nevidí? Alebo je zmanipulovaný ako Ján Pavol II, ktorý bol zneužitý na rozbitie socializmu?

Václav Homišan, predseda ObIV SZPB Stará Ľubovňa

Na zamyslenie: Vrcholom všetkého kacírstva je zdravý rozum.

George ORWELL

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

06

Bratislava... NIE fašizmu

Dnes už nemožno byť iba súčasťou mlčiacej väčšiny, ktorá nesúhlasí s extrémizmom a fašizmom, je potrebné tento postoj jasne a nahlas vyjadriť. Zhodli sa na tom rečníci i účastníci antifašistickej demonštrácie, ktorá sa v sobotu (11. 3.) uskutočnila na Námestí SNP v Bratislave.

„Budte aktívni a vyjadrite svoj postoj nielen tu, ale aj v ďalších voľbách..., pretože ak nevyjadríme svoj odpor voči extrémistickému exhibicionizmu vo voľbách, po nich už môže byť neskoro,“ vyzýval vyše tisícový dav, v ktorom dominovali mladí ľudia, riaditeľ Múzea SNP v Banskej Bystrici Stanislav Mičev.

Predseda Bratislavského samosprávneho kraja Pavol Frešo vyhlásil, že: „Všetci demokrati,

či už ľavicovo alebo pravicovo orientovaní, musia držať spolu, ak ide o postoj proti extrémizmu. Preto je dôležité sa takto stretnúť, ukázať, že je nás dosť a že fašistov v akejkoľvek podobe porazíme.“

Čo na to internetoví „komentátori“?

Pod článkom boli v deň jeho uverejnenia štyri názory. Všetky boli voči originálnej správe opozične ladené. Napríklad osoba, podpísaná

ako **Vladimír Ondřík, uviedla toto:** „Tak vláda nám vyhľadáva fašistov? A pod lampou najväčšia tma. Za každú cenu sa chcú udržať pri moci a rozkrádaní! Zrejme je to predčasná reakcia na plánovanú demonštráciu študentov v opačnom zmysle – tuším v apríli má byť. A tam ich bude určite viac ako jedna tisícika.“

Podľa aktualne.atlas.sk, 11. 3. 2017 (výňatok)

Ako vnímajú extrémizmus ľudia proti rasizmu?

Irena Biháriová zo združenia Ľudia proti rasizmu tvrdí, že extrémizmus narastá tak kvantitatívne, ako aj kvalitatívne.

„Ak dnes niekomu asociuje extrémizmus s hákovými krížmi, s oslavou Tretej ríše, tak to už naozaj nie je ten extrémizmus, ktorý sme poznali v 90. rokoch. Už sa nemanifestuje cez odkazy na Tretiu ríšu, hoci u niektorých ľudí nájdeme aj tieto prepojenia,“ konštatovala a ďalej dodala, že od 90-tych rokov do roku 2005 mal extrémizmus pod-

bu pouličných bitiek, prípadne subkultúrnej vojny. „Ofenzívne útoky boli oveľa častejšie. Dnes sa skôr menia na verbálny hon a hecovanie ostatnej verejnosti, vyhrážanie sa nielen menšinám, ale aj novinárom, aktivistom, v podstate komukoľvek, kto sa zastane menšín.“

V európskom kontexte sa extrémizmus, podľa nej, skôr

priznávajú na zástupných úplne iných témach, ktoré sú pre spoločnosť páľčivé, atraktívne. Riešenia sa neponúkajú a tie, čo sa akoby ponúkajú, sú zase úplne nerealizovateľné, ekonomicky a právne úplne nepriechodné. Zároveň sú zjavne zrozumiteľnejšie, atraktívnejšie, brnkajú na strunu, ktorú veľká časť verejnosti asi cíti, ako napríklad pocit ohrozenia.

Podľa tasr.sk, 2. 3. 2017

Lekár: Slobodana Miloševića otrávil v Haagu

Bývalý prezident Juhoslávie Slobodan Milošević nezomrel na infarkt, bol otrávený droperidolom, vyvolávajúcím plnú anémiu tela, vyhlásil profesor a osobný lekár súdeného, autor knihy „Anatómia súdnej vraždy“, Andrič Vukašin.

Zároveň zdôraznil, že Milošević nezomrel na infarkt 11. 3. 2006, ale bol zavraždený deň predtým medzi 22.30 hod. a 23.00 hod. miestneho času vo svojej cele, píše „Rossijskaja gazeta“.

Vukašin osobitne poznamenal, že Milošević bol otrávený nie liekom proti lepre rifampicinom, ale dioperidolom.

Podľa lekára, Milošević „jednoznačne nemohol opustiť Holandsko živý“. „To, aby šiel na liečenie do Ruska, si nebolo možné predstaviť ani len teoreticky“, povedal.

„Preto ho nakoniec aj zabili. Pritom ho zabili nie tak, ako po-

ukazujú médiá – otrava rifampicinom je aj odpútačiacia verzia Západu,“ vyhlásil profesor a dodal, že väzneného juhoslovenského prezidenta „vôbec neliečili alebo ho liečili len placebo“.

Hovoriac o motíve vraždy Miloševića, Vukašin poznamenal, že jeho chránenec „rozniesol na cimpr-campr Haagský tribunál, všetky obvinenia úplne rozbil“. „Po tom, ako Carla del Ponteová videla, že nemôže nič urobiť, v tom momente nastala smrť srbského politika,“ dodal Vukašin.

* * *

V júni 2001 vláda Vojislava Koštunicu vydala Miloševića

pod tlakom USA Medzinárodnému tribunálu pre bývalú Juhosláviu. Bol dopravený do Haagu a postavili ho pred súd vo februári 2002.

Milošević odmietol uznať legitimitu súdu. Ako skúsený právnik odmietol služby právneho zastupovania a obhajoval sa sám. Mimoriadne úspešne si postavil obhajobu, prokurátori medzinárodného tribunálu mu neboli schopní dokázať ani jedno z desiatok obvinení, medzi ktorými bola aj genocída albánskeho obyvateľstva v Kosove a mohamedánov Bosny a Hercegoviny.

Oficiálne zomrel 11. 3. 2006 v Haagu. Krátko pred smrťou žiadal, aby ho poslali na liečenie do Moskvy, čo mu bolo zamietnuté.

Podľa vz.ru, 11. 3. 2017

Deutsche Welle: Počet vojakov Bundeswehru sa zvýši o 200 tisíc

Nemecká vláda posilňuje armádu. Ako informovalo nemecké ministerstvo obrany, do roku 2024 sa počet profesionálnych vojakov zvýši o 10 %, teda približne o 198 tisíc.

Nemecká verejná televízna a rozhlasová spoločnosť Deutsche Welle uviedla komentár ministerky obrany Ursuly von der Leyenovej, ktorá zdôraznila, že „...s rastúcou zodpovednosťou aj Bundeswehr musí rásť príslušným spôsobom...“

Deutsche Welle uvádza mienku nemeckých expertov, ktorí navýšenie počtu vojakov nemeckej armády vysvetľujú stále sa zvyšujúcou hrozbou kybernetických útokov. Preto Bundeswehr sa rozhodol navýšiť počet nielen vojakov, ale aj civilných zamestnancov – konkrétne o 61-tisíc ľudí.

Nemecké médiá poukazujú na to, že snaha o navýšenie financovania armády a zvýšenie počtu vojakov takmer o 200-tisíc ľudí, súvisí s vyhláseniami kancelárky Angely Merkelovej o dôležitosti dosiahnutia cieľového rozpočtu na obranu, čo je vlastne aj požiadavkou USA pre všetky členské krajiny NATO.

Podľa hlavnospavy.sk, 28. 2. 2017

Čo píšú iní

■ J. Čarnogurský: Pán premiér – ohláste referendum alebo odstúpte!

Americká obdoba nášho Úradu pre verejné obstarávanie niekoľko týždňov inzeroval vo svojom vestníku s úž na zadanie projektu na stavbu vojenskej základne americkej armády na Slovensku.

Výzva v nadpise má logiku. Robert Fico vyhlásil v septembri 2014: „Aj keď sme v NATO, neznamená to, že musíme mať na svojom území základňu s cudzími vojakmi. Keby nás do toho niekto nútil, vyvolal by som referendum“ (Pravda 13. 9. 2014).

Budovanie americkej základne na našom území znamená najskôr zaťahovanie Slovenska do vojny na území Ukrajiny, neskôr možno do vojny proti Rusku. V každom prípade do vojenského obkľúčovania Ruska. Ak si ruskí generáli vložia základňu – iba základňu? – do zoznamu cieľov svojich jadrových úderov, bude to mať zase vojenskú logiku.

■ Ako sa začínajú slovenské dejiny podobať!

V marci 1939 Hitler pohrozil Tisovi, že ak nevyhlási samostatný štát, Poľsko a Maďarsko si rozdelia Slovensko medzi sebou. Snem vyhlásil Slovenský štát. Potom Nemecko prinútilo Slovenský štát podpísať ochrannú zmluvu (dnes zmluva o NATO). Podľa nej Slovensko malo robiť zahraničnú politiku v súlade s Nemeckom. Potom v júli 1940 v Salzburgu Nemecko prinútilo rekonštruovať vládu, vylúčiť z nej ľudí, ktorí to nemysleli s Nemeckom až tak natesno (F. Ďurčanský) a posilniť postavenie pronemeckých členov (V. Tuka). Ešte predtým nariadili, aby opustil Slovensko potenciálne nebezpečný politik Karol Sidor. Karol Sidor išiel za vyslanca do Vatikánu. Potom Nemecko napadlo Sovietsky zväz. Tuka okamžite voviedol do vojny aj Slovensko hoci aj bez Tuku by nás to skôr alebo neskôr bolo čakalo. Nemecko vojnu prehralo a Slovensko čakal ten istý osud. Ukázalo sa, že nás zachránili naše hory a lesy. V nich mohli takmer dva mesiace bojovať zvyšky slovenskej armády, partizáni, zahraniční partizáni...

Dnes sme v štádiu ako po Salzburgu. Vo vláde nemôže byť nikto, kto by nechcel plniť nariadenia NATO.

Pamätáme si ako bola proti základni NATO Slovenská národná strana. Teraz jej minister obrany otvoril integračné centrum NATO vo Vajnorochoch a zatiaľ sme nič nepočuli od SNS proti základni, ktorú idú budovať Američania. Na Ficovu odpoveď si ešte počkáme. Našich vojakov už posielajú na ruské hranice do Pobaltska. Našťastie stále máme lesy, hory. V nich už cvičia Slováci branci. Nie je ich veľa, ale keby bolo treba, môžu sa okolo nich združiť tisíce ďalších vlastencov. Potom, hoci opäť s ruskou pomocou, budú môcť vyhnúť tých, ktorí kradmou rukou siahnu na našu slobodu. Ale predtým nás možno čaká Sofiina voľba. Pozerám sa po našich politikoch v ústavom postavení a kladiem si otázku, kto z nich by bol schopný dodržať sľub voličom, že nepripustí cudziu vojenskú základňu na našom území. Vychádza mi iba jeden. Azda...

Srspol.sk, 13. 3. 2017 (výňatok)

■ Mladý veterán si „po banderovsky“ uctil starého veterána (video)

Účastník bojov v Donbase, predstaviteľ spoločenskej organizácie „Nový oheň“ Dmitrij Reznichenko sa pobil s členmi Zväzu veteránov Ukrajiny, ktorí schválili, aby sa v Kyjeve 9. mája konalo podujatie „Nesmrtelného pluku“.

Ako incident prebiehal, kto bol útočník, kto koho a ako napadol, všetko je vidieť na priloženom videu. Povedané inak, normálna prokuratúra nemôže mať s posúdením takéhoto prípadu žiadnu prácu. Uvidíme, či sa medzi normálne zaradi aj ukrajinská.

Video je súčasťou originálneho článku: <http://www.vz.ru/news/2017/3/10/861399.html>

■ Lotyšský premiér vyzval ministrov, aby nešli na pochod legionárov SS

Premiér Lotyšska Māris Kučinskis sa nemienil zúčastniť na podujatí pri príležitosti tzv. Dňa legionárov Waffen SS (16. 3. Pri pamätníku Slobody v Rige), a žiadal, aby sa účasti zdržali aj iní ministri, oznámil tlačový tajomník vlády.

Na účasť sa však chystala väčšina ministrov za národný zväz „Všetko pre Lotyšsko!“.

* * *

Výkonný riaditeľ samosprávy lotyšskej metropoly Riga Juris Radzevič nezakázal ani jedno zo zhromaždení, ohlásených v Rige na 16. marca, kedy jedna časť lotyšského obyvateľstva oslavuje pamiatku lotyšských esesákov, a druhá časť, najmä lotyšskí Rusi, voči tomu protestuje.

vz.ru, 8. a 12. 3. 2017 (výňatky)

(Pokračovanie na str. 4)

Čo je na putovnej výstave raritné?

Dňa 13. marca sa v Posádkovom klube v Bratislave konala v ostatných dvoch rokoch už siedma vernisáž putovnej výstavy múzea Partizánskej brigády Jana Žižku na Jankovom vršku.

Vernisáž otvoril vedúci posádkového klubu Stanislav Čáp, ktorý na nej privítal veliteľa posádky Bratislava plk. Igora Jančoviča, spoluorganizátora, predsedu ObIV SZPB Trenčín Jána Holičku s kolegom Miroslavom Ondrášom a niekoľko desiatok návštevníkov, vrátane členov SZPB bratislavských organizácií, predsedov klubov a krúžkov pôsobiach pri posádkovom klube.

Tak S. Čáp na začiatku, ako aj I. Jančovič na záver vernisáže zdôraznili, že „na správne interpretovanú minulosť by sme nemali zabúdať“. Zdôraznili, že v ostatnom období sme tiež mimoriadne prekvapení, „akých prekrúcaní sa dožívame“.

Ján Holička počas prezentácie výstavy zdôraznil potrebu pripomínania „odkazu SNP nielen mladým ľuďom, ale aj

starším, ktorí sa ešte aj dnes snažia spochybňovať jeho význam a veľakrát od zeleného stolu rozmýšľajú čo by bolo, keby bolo a ako by bolo“. Zdôraznil, že pri všetkých falzifikáciách ide len o jedno, „o spochybňovanie hrdinského zápasu, ktorý sa u nás viedol!“

Čo je na tejto výstave raritné?

J.H.: – Sú tu prvýkrát zverejnené dokumenty o činnosti POHG z Bánoviec nad Bebravou, vrátane mien členov okresného veliteľstva... Tieto sú jednoznačným svedectvom, ako sa v tých časoch na Slovensku žilo.

Ako sa o nej vyjadrujú tí, ktorí ju už navštívili?

J.H.: – Máme len pozitívne ohlasy. Všimol

som si, že veľa návštevníkov hľadá medzi zverejnenými menami svojich príbuzných.

Zaujímajú sa o putovnú výstavu aj školy?

J.H.: – Tie najradšej privítame priamo na Jankovom vršku, ale záujem prejavili

aj o putovnú výstavu. Najviac v Žarnovici, v Prahe a, samozrejme, v Trenčíne.

V Bratislave ste do konca mája. Čo potom?

J.H.: – V auguste ideme na mesiac do Múzea SNP. Konečne!

Vladimír Mikunda, snímka -vič-

Generál Mladič porazil v Európe to zlo, od ktorého Rusko teraz zachraňuje svet v Sýrii

(Dokončenie zo str. 1)

minálne typy a oklamani prostí Bosniaci moslimskej viery vtiahnutí do vojny, ale aj sily aliancie NATO a mudžahedíni, rozmanití džihádisti z arabského východu.

No srbský národ, organizovaný a nadchnutý osobným príkladom generála Ratka Mladiča, obstál a zvíťazil v tejto vojne.

To, čo sa teraz deje v Sýrii a v Iraku, sa malo diať v strede Európy ešte v roku 1992!

No bosnianski Srbi prekazili tieto plány. V tom je príčina nenávisťi voči Mladičovi i celému srbskému národu zo strany „medzinárodnej spravodlivosti“ – tohto naozaj trestajúceho orgánu euroatlantistov,“ píše Alexej Petrik a pokračuje. „My však chápeme všetku veľkosť hrdinstva Ratka Mladiča. Človeka, ktorý položil na oltár služby vlasti a ľudstva celý svoj život, celého seba bezo zvyšku. On si nenahromadil majetky,

nepostavil si paláce. Pre svoju službu prišiel o veľmi mnoho – stratil blízkych, mnohé roky nevidel rodinu, bol prinútený skrývať sa. A teraz, na sklonku života, je už šiesty rok prinútený byť v cele nezákonného haagskeho tribunálu, kde mu tento „nestranný súd“ (ktorý nenašiel vinu u takmer žiadneho naozajstného vojnového zločincina a odsúdil nevinných) hrozí doživotným väzením.“

Hlavnospavy.sk, 14. 3. 2017 (výňatok)

tak z ich strany je to aj boj za krivdy, ktoré im Európania spôsobili kolonizáciou. Preto by sa naše elity mali nad tým zamyslieť a hlavne nevnucovať iným kultúram naše hodnoty, ktoré sú im cudzie.

Jozef Cerovský, predseda ObIV SZPB, Lučenec: – Keby naši politici (a nielen naši) trochu viac sledovali históriu kolonializmu, dnes neokolonializmu, ako aj vývoj svetového ekonomického poriadku, určite by dospeli k zaujímavým zisteniam. Napríklad, že 497 najbohatších ľudí na svete má majetok väčší ako polovica všetkých obyvateľov sveta. Na 20 % hornej časti ľudskej populácie pripadá 90 % celosvetovej spotreby. V podobnej štatistike by sme mohli pokračovať ďalej. V podstate zdrojom a príčinou terorizmu, ako aj extrémizmu, sú obrovské rozdiely a nespravodlivosť na jednej strane a neskutočne veľký majetok a chamtivosť na strane druhej. Samozrejme, jedná sa len o jednu príčinu, lebo samotný problém je oveľa zložitejší.

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

viac zdrojov: krajná pravica alebo ľavica, náboženstvo, jednocelové skupiny, ideová orientácia a pod. Najčastejšími príčinami bývajú: získanie finančných prostriedkov, získanie majetku, získanie nezávislosti, vzbudenie pocitu strachu a pod.

A práve tým by mali politici venovať zvýšenú pozornosť. Nemali by prehliadať korupciu, rodníkarstvo, činnosť podsvetia, činnosť záujmových zločineckých skupín, aroganciu určitých spoločenských skupín, podceňovať spoločenskú morálku a výchovu mladej generácie a v neposlednom rade by mali dôslednejšie kontrolovať celospoločenský systém vo všetkých oblastiach.

Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB, Zvolen: – V EÚ dnes najviac páchajú teroristické útoky moslimskí radikáli. Ak sa pozrieme na príčinu,

Prezident FIS prirovnal sankcie proti Rusom k politike Hitlera

Prezident Medzinárodnej federácie lyžovania (FIS) Gian Franco Kasper vyhlásil, že je za účasť „čistých“ ruských športovcov na OH-2018 v Pjongčangu.

Kasper, ktorý sa zúčastňuje stretnutia MOV v hlavnom meste OH-2018 poznamenal, že na olympiádu nesmú mať prístup športovci, ktorých vina bola dokázaná a nie zbavovať práva

súťažiť na základe občianstva a osobného dokladu.

„My nemôžeme obviňovať všetkých pánov Smithov kvôli jednému vinnému pánovi Smithovi. Ja som proti trestaniu nevinných ľudí. Tak to robil Hitler, vyhlásiac za vinných všetkých židov... A všetci židia boli zabíjani... Dokážte mi, kto bol vinný! Osobný doklad nie je dôkazom viny,“ dodal.

Podľa ria.ru, 16. 3. 2017

Priznanie agenta CIA na smrtelnej posteli:

„Bol som súčasťou vražedného tímu, ktorý zabil Johna F. Kennedyho.“

Audionahrávky s „priznaním na smrtelnej posteli“, na ktorých bývalý agent CIA a konšpirátor z Watergate E. Howard Hunt priznáva, že za ním prišli, aby sa stal súčasťou vražedného tímu CIA na zabitie JFK, boli odvysielané (cez víkend 11.–12. 3. 2017), lenže médiá tento ohromujúci vývoj úplne ignorovali.

Saint John Hunt, syn E. Howarda Hunta, sa objavil v rádio-show celonárodného syndikátu Coast to Coast Live, aby prediskutoval odhalenie na tomto zázname.

Hunt povedal, že jeho otec iba jemu poslal kazetu s nahrávkou v januári 2004 a požiadal ho, aby ju po jeho smrti uverejnil. Nahrávka bola pôvodne dlhá 20 minút, ale editori relácie Coast to Coast ju poprestrihávali na štyri a pol minúty. Hunt však sľúbil, že celú pásku čoskoro uverejní na svojej webovej stránke.

E. Howard Hunt menoval mnohých ľudí s priamymi i nepriamymi väzbami na CIA, ktorí hrali úlohy pri zavraždení Kennedyho, pričom sám seba popísal v tomto sprisahaní, ako toho, „ktorý nedostal poriadnu rolu“. Saint John Hunt súhlasí, že použitie tohto výrazu znamená, že Hunt bol ochotný zohrať v tomto vražednom sprisahaní väčšiu rolu, ak by mu ju dali.

Hunt na nahrávke uvádza, že viceprezident Lyndon B. Johnson bol do plánovania tejto vraždy a do jej krytia tiež zapojený, keď konštatoval, že LBJ: „Takmer maniacky prahol, aby sa stal prezidentom, a JFK považo-

val za prekážku pri dosiahnutí tohto cieľa.“

Keď sa Saint Johna pýtali, či jeho otec sledoval konšpiračné teórie o vražde Kennedyho, tak povedal, že starší Hunt nesledoval prácu AJ Webermana, spisovateľa na voľnej nohe z New Yorku, ktorý na začiatku 70-tych rokov obvinil Hunta, že bol jedným z troch vandrákov, ktorých úrady krátko po vražde vypočuli a neskôr prepustili. Jeden zo zakladateľov Medzinárodnej strany mládeže, Vippies, Weberman vydal fotky týchto trampov a zistil, že dvaja z nich si boli obrovsky podobní s Huntom a s Frankom Sturgisom, ktorého Hunt na nahrávke taktiež menuje, že v tom vražednom sprisahaní zohral rolu.

Keď sa ho pýtali na názor, či bol jeho otec naozaj jedným z týchto trampov z Dealy Plaza, tak Saint John v obrovskom odhalení povedal, že jeden z tých trampov naozaj vyzeral úplne ako jeho otec v roku 1963.

Pripomeňme si, čo Kennedy kedysi sľúbil? „CIA rozdrviť na tisíc kúskov a tie zvyšky roztrúsiť vo vetre,“ s čím už aj začal a v spravodajskej agentúre tým takmer všetkých dohnal do zúrivosti.

Podľa Ac24.cz, 14. 3. 2017

Eduard Chmelár: Mobilizujme sa proti fašizmu!

Vysokoškolský učiteľ, publicista a občiansky aktivista Eduard Chmelár tvrdí, že podľa nezverejneného prieskumu by predseda strany LSNS Marián Kotleba s prehladom vyhral voľby do VÚC v Banskobystrickom samosprávnom kraji. Chmelár preto vyzýva všetky politické strany, aby sa zjednotili a postavili sa „fašizmu“.

„Okrem toho majú praví extrémisti šancu zabodovať aj v Prešovskom a Nitrianskom samosprávnom kraji.“

Podľa Chmelára je preto chybou, že vládni politici presadili jednokolové voľby do VÚC. Vyhovuje to podľa neho hlavne Mariánovi Kotlebovi.

Ako ďalej uvádza, ak Kotleba vyhrá vo voľbách do VÚC, vyhrá všetko. Aj parlamentné voľby:

„Už dnes jeho nameraných 13 percent znamená, že v skutočnosti atakuje 20-percentnú hranicu, lebo minimálne tretinu jeho prívržencov tvoria tzv. skrytí voliči – teda takí, ktorí sa k jeho

podpore hanbia priznať. A tento výsledok v budúcich voľbách môže vytvoriť patovú situáciu, kedy sa budú musieť všetky parlamentné sily – Fico i Sulík, Bugár i Danko, Matovič i prípadná očakávaná líderka Progresívneho Slovenska Radičová – spojiť proti Kotlebovi. A účinky tohto nešťastného gulášu môžu byť katastrofálne: ďalšie voľby už môže vyhrať Kotleba.“

Chmelár preto poslal politikom odkaz:

„Chcem preto vyzvať všetkých politikov, ktorí to majú v hlave upratané, aby nehazardovali s budúcnosťou

nášho štátu a zjednotili sa v tomto kľúčovom zápase proti nástupu fašizmu. Ja viem, že všetci hovoria, že to chcú urobiť – nechcú, poznám ich. Budú taktizovať, kombinovať a dávať si podmienky do poslednej chvíle, a potom hlučne prenášať zodpovednosť na iných. Ale zodpovednosť je na všetkých, bez výnimky.“

Vysokoškolský učiteľ tiež vysvetlil prečo si myslí, že Kotleba je fašista: „Akosi ma už ne baví dookola vysvetľovať, že keď sa niekto producívuje v gardistickej uniforme, hajluje, SNP nazýva židobolševickým pučom, povstalcov banditmi a chce nastoliť stavovský štát – tak asi to nebude budhistický mních,“ tvrdí Chmelár.

Podľa hlavných sprav. sk, 7. 3. 2017 (krátené)

„Mrva“ by veteránke rozmlátil ústa

V piatok 18. 2. 2017 priniesli Parlamentní Listy.cz v rozhovore s pani Boženou Fialovou-Ivanovou, bývalou spojarkou-parašutistkou 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR, informáciu, že výtvarník David Černý jej povedal, že ak by nemala toľko rokov, tak by jej za jej politické názory rozmlátil ústa.

Pani Božena Fialová-Ivanová je poslednou žijúcou ženou z 2. čs. paradesantnej brigády v Jefremove, má 90 rokov (narodená je 18. 5. 1927). David Černý má o 40 rokov menej (narodený je 5. 12. 1967). Takže o skúsenostiach pani Ivanovej nemôže nič vedieť. Neprežil ich.

Za aké názory by chcel D. Černý pani B. Ivanovej „rozmlátiť ústa“?

„Druhú svetovú vojnu som si prešla dvakrát. Z Lugansku na Ural a potom zase späť. Videla som čo všetko to znamená. V oseemnástich som si myslela, že ďalšia vojna už nemôže byť a pozrieme sa! Mám takmer deväťdesiat a zabíja sa čím ďalej, tým viac.“

Lugansk mi rástol pred očami. Teraz, keď to niekedy vidím v televízii, plakala by som. Na Ukrajinu je hlad, ľudia odtiaľ utekajú. Na koho čakajú, na Američanov? Je mi z toho zle, ako sa ľudia stále nevedia dohodnúť. Zbrane sa stále vyrábajú, niekto na tom bohatne a musí sa to niekde vystrieľať. Preto sa stále bojuje.“

Ivanová o prepisovaní dejín 2. sv. vojny:

Sú to často dosť hlúpe reči. Vojna je vojna. Je to spúšťač.

Západ nemohol pripustiť takú katastrofu: Za čo zabili Kaddáfího?

Pred koncom minulého roka poskytol zaujímavý rozhovor bratanec zabitého líbyjskeho vodcu Muammara Kaddáfího Achmed Kaddáfí ad-Dam. Otvorene hovoril o plánoch svojho zabitého príbuzného i o tom, prečo Západ nemohol dopustiť, aby ich zrealizoval.

Západ vraj otvorene šiel cestou vojenskej intervencie, len aby prekázal zámysel jedného z najväčších afrických fantástov. Veď ak by Kaddáfí zrealizoval to, čo zamýšľal, všetok rozkvet Západu by sa v okamihu začal meniť na nič.

Svetové skladisko zdrojov sa mohlo vymaniť spod kontroly Západu

V porovnaní s mnohými inými africkými a blízko východnými autokratmi sa Muammar Kaddáfí smelo mohol priradiť k miernym a civilizovaným svetovým lídrom. Porovnávať ho s tými, ktorí ho dnes nahradili, je to isté, ako by sme porovnávali profesora z Oxfordu s túlajúcim sa trestancom – narkomanom.

Západ, aby sa ho zbavil, vydal sa na medzinárodnú protiprávnu intervenciu,

Spoločnosť, príroda, mesto, dediny, všetko upadá. Všetci žijú v prítomnosti, pretože si hovoria, že zajtra tu už nemusia byť. Guľka letí, koho zasiahne, ten to má zrátané.“

Černého musel najviac rozzúriť nasledujúci názor:

„Keby sa posadil do zeleného tanku a prešiel s ním front z Ruska do Berlína, tak má plné gate, hnedé kaliko. Ale teraz je frajer, počas mieru, takže premluje tank, ktorý stojí ako pamätník na námestí, na ružovo. To je úcta k tým, ktorí prešli vojnou a v tom tanku zomierali? Černý mi raz povedal, že ak by som nemala toľko rokov, tak by mi tie ústa rozmlátil. Hrdina! Zapadá do dnešných názorov, že my, starí, sem nepatríme.“

Odchádzame, to je pravda, a žijúcich je nás málo. Keď to ukončíme, začne sa nový svet bez spomienok.“

Ľuďom ako D. Černý vplyvom obmedzených ideologických schém nikdy nedošlo, že nebyť oslobodenia Československa v roku 1945 od nacistickej okupácie, predovšetkým Červenou armádou vtedajšieho ZSSR, na ktorom sa podieľala aj pani Božena, tak by ani neboli na svete.

David Černý je hrdina – na deväťdesiatročnú babičku si dovoľí a názorový nesúlad by riešil demokratickým rozmlátením úst.

Tak môže uvažovať a správať sa len morálna mrva; inakšie, po česky, hnoj.

Podľa parlamentnílisty.cz, 19. 2. 2017, snímka google.sk

počiatku nútili politikov a podnikateľov Európy a Ameriky nazerať na hlavu Líbyjskej džamahírie, ako na hrozbu.

Čoho sa to báli?

V ostatných rokoch sa Kaddáfí Európe ničím nevyhrážal, ba naopak, zdržiaval prúdy smerujúcich k nej migrantov, hoci od Európanov požadoval peniaze na upevnenie ochrany hranice.

Prečo sa teda Európania alebo Američania trápili nad tým, čo sa dialo „za deviatimi horami“, na inom kontinente?

Podstatou je to, že v Afrike, ako aj v iných regiónoch „tretieho sveta“, sa kuje finančný blahobyt „zlatej miliardy“ západnej civilizácie. No a oslobodenie, zjednotenie a vzdelanie ohrozovalo, že Afričania sa môžu západných korporácií začať otvorene pýtať, kam a prečo sa za bezcenný groš vyvážajú ich národné bohatstvá?

Afrika je dnes prvá podľa zásob zlata, drahokamov, platiny, mangánu, bauxitu, chrómu, vanádia, kobaltu; druhá je podľa zásob uránu, medi, berylia, antimónu. Má aj obrovské zásoby ortuti, železa, titánu, niklu, cínu, wolfrámu...

Podľa stockinfocus.ru, 2. 11. 2016

Čo píšu iní

(Pokračovanie zo str. 2)

■ Kanadská ministerka viní Moskvu z ohovárania

Ministerka zahraničia Kanady Christia Freelandová obvinila Moskvu zo šírenia nedôveryhodnej informácie, že jej dedo Michail Chomjak spolupracoval počas 2. sv. vojny s fašistami, uvádza The Washington Post.

Predtým sa v médiách uvádzalo, že Chomjak v 1940-tych rokoch viedol v Krakove počas okupácie ukrajinské noviny, ktoré uverejňovali propagandistické materiály nacistov.

Po vojne Chomjak emigroval do kanadskej provincie Alberta, kde sa stal popredným členom ukrajinskej obštiny.

Freelandová tieto obvinenia neodmietla, no pokúsila sa správy o minulosti svojho deda spojiť „s ruskou dezinformačnou kampaňou“, hovorí sa v článku.

Podľa ria.ru, 9. 3. 2017

■ Dokedy bude Turecko hovoriť o paralelách s nacistami?

Berlín dúfa, že v Turecku už nebudú porovnávať SRN s nacistickým Nemeckom, oznámil oficiálny predstaviteľ MZV SRN S. Fischer.

„Dúfame, že v Turecku počuli jasné posolstvá nepoužívať porovnávaní s epochou nacizmu“, povedal Fischer v piatok 10. 3. 2017.

Podľa ria.ru, 10. 3. 2017

■ Dánsky školák našiel v rámci domácej úlohy vojnový stíhač

Išlo o lietadlo z 2. sv. vojny (Messerschmitt) s pozostatkami pilota a Daniel Kristiansen ho našiel na pozemku farmy svojho otca v severnom Jutsku.

14-ročný Daniel dostal za úlohu priniesť do školy kovové predmety, ktoré našiel pomocou hľadača kovov. S pomocou svojho otca Karstena narazili v hĺbke 7–8 metrov na lietadlo fašistického Nemecka, uvádza CNN.

Po náleze si Daniel spomenul, ako mu dedo rozprával, že na ich pozemku havarovalo nemecké lietadlo v novembri alebo v decembri 1944.

Podľa kp.ru, 9. 3. 2017

■ Poľskí nacionalisti pochodovali Varšavou s faklami

Fakľový pochod sa organizuje na počesť tzv. „Prekliatych vojakov“ – účastníkov ilegálnych antikomunistických organizácií, pôsobiach na konci 2. sv. vojny i po nej.

Deň ich pamiatky sa v Poľsku slávi od 1. 3. 2011.

Podľa ria.ru, 2. 3. 2017

■ Odsúdenie vojakov USA za účasť na pochodoch nacionalistov

Oficiálna predstaviteľka ruského MZV Maria Zacharova vyhlásila, že účasť nedávno došlých amerických vojakov v pochodoch nacionalistov v Pobaltsku a Poľsku je neprijateľná a hádzá tiež na dejiny spoločného boja proti fašizmu.

Ruské ministerstvo zahraničia si všimlo účasť vojakov USA na tzv. historických podujatiach, ktoré majú výrazné protiruské smerovanie. Zacharova poznamenala, že ide aj o memoriálny beh na pamiatku „prekliatych vojakov“, členmi ktorých boli aj členovia antikomunistického podzemia, ktorí strieľali od chrbta do vojakov Červenej armády, ktorí oslobodzovali Poľsko od fašizmu.

„K tejto sérii patrí aj peší „pochod na Východ“, k Narve, ktorý bol ukončený demonštratívnym fotografovaním sa estónskych a amerických vojakov v pozadí s ivanogorskou pevnosťou, nachádzajúcou sa na našej strane hranice“, poznamenala Zacharova.

Podľa vz.ru, 2. 3. 2017

(Pokračovanie na str. 5)

MDŽ oslavujeme od roku 1911

Nápad oslavovať MDŽ vznikol na Medzinárodnej ženskej konferencii v roku 1910. Ako dátum tohto sviatku určili marec príslušného roku na počesť veľkého štrajku vyše 40-tisíc newyorských krajčírokov z textilných tovární, ktorý sa konal v roku 1908. Tieto bojovali za zrušenie desaťhodinového a vyššieho pracovného času, proti nízkym mzdám a zlým pracovným podmienkam.

K tomu pridali i politické požiadavky, predovšetkým hlasovacie právo a prijatie špeciálneho zákonodarstva, ktorý by riešil pracovné podmienky celej spoločnosti. V Rakúsko-Uhorsku, Švajčiarsku

a Nemecku sa prvý MDŽ konal už v roku 1911, v ČSR v roku 1921.

Počas 2. sv. vojny bol MDŽ zrušený, naposledy sa konal v roku 1938. Po roku 1945 bol znovu obnovený.

Priznajme si, že po roku 1989 bolo prvoradou úlohou niektorých politikov vymazať tento pamätný deň len preto, že bol uznávaný a slávený za socializmu. V roku 1975 MDŽ oficiálne uznala OSN.

V Oblastnej organizácii SZPB v Žiari nad Hronom sa stretnutie k MDŽ s funkcionárkami stalo tradíciou. Tohtoročného posedenia s oblastným predsedom Jaroslavom Bulkom a prednostkou OÚ v Žiari nad Hronom Andreou Žiakovou sa ich zúčastnilo 41. – JB –

V Dobrej Nive sme 8. marca oslávili dva sviatky

Jedným bol MDŽ a druhým 72. výročie oslobodenia spod fašistickej nadvlády.

Oslavy tradične začali slávnostnou schôdzou ZO SZPB. Po príhovore predsedu a informáciách zo zasadnutia oblastného výboru nasledovala diskusia, v ktorej sme najviac diskutovali o vedomostnej súťaži „Medzníky 2. svetovej vojny“ pre žiakov základných a stredných škôl. Na záver sme gratulovali trom členkám k ich životnému jubileu.

Výročie oslobodenia obce sme si pripomenuli položením venca k pomníku padlých v 1. a 2. svetovej vojne a oslavami v sále kultúrneho domu.

Starosta Martin Krúdy tu pripomenul niekoľko historických faktov o oslobodzovaní obce a zdôraznil dôležitosť mieru pre spokojný život človeka. Samozrejme, že svoje slová ukončil príhovorom k ženám – matkám, manželkám a priateľkám. Zaželal im

všetko najlepšie pri príležitosti ich sviatku.

Ku gratulácii sa po ňom pripojili

s kultúrnym programom žiaci ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického. V úvodnom pásme si aj najmenší básňou a položením kvietkov k symbolickému pamätníku pripomenuli významný deň v histórii

svojej obce. Po nich nás zaujali literárne práce žiakov, ktoré boli úspešné v súťaži „Prečo mám rád Dobrú Nivu?“, a vystúpenie úspešných žiakov v robotickom krúžku.

Z ďalších na škole fungujúcich krúžkov sa predstavili malé baletky, gazdinky i folkloristky. V závere programu prišiel na rad šport a najmenší hráči tenisu a futbalu ukázali, čo sa už naučili. Dievčence – nádejné gymnastky zas predviedli svoje nadvicené zostavy.

Vystúpenie našich detí bolo ozajstným zážitkom. Doprianý nám bol preto, lebo máme mier a deti sa môžu v týchto podmienkach venovať záľubám a rozvoju talentov.

Ján Slosiarik, predseda ZO SZPB Dobrá Niva
(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Niektoré funkcionárky ObIV SZPB Bratislava si boli 8. marca 2017 pozrieť aj výstavu Za slobodu.

MDŽ v Starej Ľubovni

V príjemnej sviatočnej atmosfére sa zišli členovia ZO SZPB v Starej Ľubovni, aby si uctili ženy pri príležitosti MDŽ. Krásne chvíle im spríjemnili akordeonisti zo základnej umeleckej školy.

Hneď na úvod predstavila predsedníčka ZO SZPB v Starej Ľubovni Edita Oláhová genézu ženského hnutia vo svete a uznanie Medzinárodného dňa žien OSN. Potom sa k ženám postupne prihovorili predseda ObIV SZPB Václav Homišan, poslanec VÚC a prednosta OÚ Peter Sokol, bývalý primátor Starej Ľubovne Michal Biganič a člen výboru ZO SZPB Mikuláš Benko.

Z ich úst odzneli slová uznania žien v spoločnosti, v domácnosti a v pracovnom prostredí. Všetci sa zhodli na tom, že ženy by mali byť hrdé na to, že sú ženami. Popriali im pevné zdravie, veľa šťastia, pracovných a osobných úspechov, aby ich pohoda a porozumenie sprevádzali na každom kroku, aby v živote mali čo najmenej problémov, chvíľ bolesti a smútku, aby ich oči nepoznali slzy, aby okolo seba rozdávali len teplo a lásku.

Každá žena bola obdarovaná symbolom MDŽ kafiátom. Pri dobrom vínku sa rozvinula aj plodná a veselá beseda.

– VH –
(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 4)

■ V USA postavia pamätník sovietskym letcom

Referent námestníka ministra obrany RF Alexander Kirilin počas parlamentnej hodiny otázok a odpovedí v Rade federácií RF vyhlásil, že v meste Elisabeth City možno bude postavený pamätník sovietskym letcom, ktorí prevážali techniku a náklady v rokoch 2. sv. vojny.

Kirilin tiež uviedol, že už našli miesto na vybudovanie pamätníka.

„Američania nie sú proti postaviť pamätník našim letcom, ktorí spolu s americkými kolegami prelietavali počas vojny. Nájdené je aj miesto – je tam vojenská základňa. Pamätný znak by sa umiestnil na základni, miesto na to by sa našlo aj v centre mesta,“ povedal Kirilin.

Podľa finam.info(blog), 28. 2. 2017

■ Ukrajina obnovila pamätník Poliakov, zabitých SS divíziou Galizien

Ukrajina za svoje zreštaurovala pamätník v Hute Pieniackej, venovaný obetiam SS divízie Galizien, oznámil 26. 2. 2017 predstaviteľ inštitútu národnej pamäte Ukrajiny Vladimír Vjatrovič na svojej facebookovej stránke.

Pamätník bol poškodený v januári 2017 výbuchom, uskutočneným neznámymi osobami, po ktorom sa MV Poľska obrátilo na Kyjev s protestnou nótou, aby našiel a potrestal vinníkov, pretože podobné činy „ohrozujú poľsko-ukrajinské vzťahy“.

Pripomeňme si, že v Hute Pieniackej ukrajinská SS divízia Galizien (Haličina) zaživa spálila vyše 500 obyvateľov – Poliakov a židov, vrátane žien a detí.

Podľa rossaprimavera.ru, 26. 2. 2017

■ Spoločnosť, ktorá vyrábala Cyklón B pre nacistov, vyrába aj potratové tabletky RU486

Vedeli ste, že spoločnosť, ktorá poskytovala Cyklón B na nacistický holokaust, neskôr poskytovala tabletky RU486 aj na potratový holokaust?

Na konci 2. sv. vojny bol nemecký výrobca chemikálií I. G. Farben označený za spoločnosť, ktorá zásobovala plynom nacistické koncentračné tábory. Dôkazy ukazujú, že funkcionári v tejto spoločnosti vedeli, na čo bol tento plyn s názvom Cyklón B využívaný.

Dôkazy dokonca indikujú, že inžinieri spoločnosti Farben vlastne navrhli plynové komory. To viedlo k ich obžalovaniu počas Norimberských procesov v prípadoch zločinov proti ľudskosti, genocidy a otroctva.

Zaujímavosťou tiež je, že spoločnosť I. G. Farben bola finančným partnerom Johna D. Rockefellera a spoločnosti Standard Oil of New Jersey v spoločnosti Standard I. G. Farben. Taktiež, po troch mesiacoch od nástupu Hitlera k moci, riaditeľ propagácie Rockefellerovej nadácie a osobný poradca Johna D. Rockefellera Ivy Ledbetter Lee, bol poverený funkciou hovorca pre I. G. Farben.

Po vojne I. G. Farben zmenila meno a stala sa známou ako Hoechst AG. Dnes je Hoechst gigantická multi-národná korporácia s pobočkami po celom svete.

Ironicky, jedna z pobočiek Hoechst, Roussel Uclaf je francúzska spoločnosť, ktorá vyvinula potratové tabletky RU486. Inými slovami, tá istá spoločnosť, ktorá produkovala plyn používaný v nacistických táboroch smrti, vyrába tiež potratové tabletky, ktoré sa používajú v mnohých krajinách na potratových klinikách.

V oboch prípadoch je známe prepojenie s Rockefellerovou nadáciou (Rockefeller Foundation).

Podľa hlavnaspravky.sk, 1. 3. 2017

Dôstojná spomienka v Cetune

V nedeľu 26. 2. 2017 v Cetune (miestna časť obce Bzince pod Javorinou) sa konala pietna spomienková slávnosť k 72. výročiu partizánskeho boja, ktorú zorganizovala obec Bzince pod Javorinou, ZO SZPB Cetuna, Obľú SZPB Nové Mesto nad Váhom, v spolupráci s Trenčianskym osvetovým strediskom za účasti všetkých generácií.

Starosta obce Alena Šoltýsová privítala hostí a ostatných prítomných, medzi ktorými boli všetky generácie.

Po príhovore podpredsedu TSK a primátora Nového Mesta n/V Jozefa Trsteného sa ujal slova tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer. Pripomenul, že počas SNP tu pod Javorinou s podporou obyvateľstva miestnej kopanie bojovali oddiely 2. čs. partizánskej brigády M. R. Štefánika, oddiel Hurban kpt. Miloša Uhra, ktorý spolu so svojim zástupcom Antonom Jakubíkom a 16 ostat-

nými spolubojovníkmi padol 27. 2. 1945, v jednom z najväčších bojov so špeciálnou protipartizánskou jednotkou Abwehrgruppe 218 Edelweis a pohotovostným oddielom Hlinkovej gardy. Fašisti a gardisti vypálili 5 osád patriacich do obce Bzince pod Javorinou za pomoc partizánom. „Vážime si odvahu statočných bojovníkov i pomáhajúcich občanov tohto kraja. Minulosť spojená s vojnou je mementom pre nás všetkých. Nedopuštme jej návrat. Bojujme so súčasným extrémizmom a jeho prejavmi v neofašizme, v neonacizme,

vo velení klórofašizmu a jeho pohrobkami, ktorí prekrúcajú dejiny“, vyzval V. Longauer a dodal „Máme dostatok múdrych a vzdelaných ľudí, ktorí dokážu ubrániť odkaz SNP. Dajme im svoj hlas, aby sme mohli v mieri žiť v prospech seba a budúcich generácií.“

Pri pamätníku predseda Rady klubu Zväzu vojakov SR Nové Mesto n/V a podpredseda Obľú SZPB Kamil Krištofik spolu s predsedom Obľú SZPB Nové Mesto n/V Jánom Hulínikom odovzdali pamätnú medailu kpt. Miloša Uhra ZO SZPB Cetuna (prevzal ju predseda Pavel Bahník), ďalej Emílii Pražienkovej, Vlaste Slávikovej, Vladimírovi Machajdíkovi a predsedovi okresného výboru ČSBS z Uherského Hradišťa Jánovi Štokmanovi. **Viliam Solovič**

Sprievod od Kultúrneho domu k pamätníku.

Médiá uprednostnili ĽSNS pred pietnou protifašistickou spomienkou

Dňa 14. marca 1945 o 21.00 hod. sa v Moskve ozvalo na počesť oslobodenia mesta Zvolen 12 delostreleckých sálv zo 124 diel. Najväčšiu zásluhu na tom mali najmä pluky 232. streleckej divízie, ktorým sa po vyznamenaní vrchným veliteľom sovietskych vojsk dostalo aj čestné pomenovanie „Zvolenský“.

Zvolen bol oslobodený 2. ukrajinským frontom tvoreným z jednotiek Červenej armády generála Žmačenka a jednotkami rumunskej armády generála Daskaleska.

Boj o Zvolen trval dva dni. Príame boje sa začali v noci na 12. marca 1945 silnou delostreleckou a leteckou prípravou. Najťažšie populíčné boje sa viedli o vtedajšiu železničnú, dnešnú nákladnú stanicu a o Zvolenský zámok. Na námestie sa osloboditelia prebojovali až na poludnie 14. marca 1945. V týchto bojoch padlo 204 sovietskych a 111 rumunských vojakov. Z radov obyvateľstva prišlo o život 70 Zvolenčanov. Z radov fašistického nepriateľa padlo 259 okupantov.

Aj preto som sa 14. marca 2017 zúčastnil spomienkových osláv pri príležitosti 72. výročia oslobodenia Zvolena a vzdal hold našim osloboditeľom.

Na oslavách, ktoré sa začali na

Námestí SNP pri Pamätníku padlým vojakom sovietskej armády som tento rok zaregistroval omnoho väčší počet ľudí ako po minulé roky, najmä mladých ľudí. Okrem zástupcov mesta Zvolen a predstaviteľov miestnej štátnej správy sa na potešili účasti početnej delegácie Ruskej federácie, ktorú viedol veľvyslanec Alexej L. Fedotov, ale aj účasti rumunskej veľvyslankyne Steluty Arhire, či českej delegácii vedenej veľvyslankyňou Líviou Klausovou. Nechýbala ani tradične najpočetnejšia delegácia zo SZPB, ktorú viedol predseda SZPB Pavol Sečkář.

Vo vystúpeniach kladne hodnotím prejav veľvyslancu RF v slovenčine. Zhrmaždenie však najväčším potleskom ocenilo prejav predsedu SZPB Pavla Sečkářa.

Oslavy sa následne preniesli do priestorov ústredných vojenských cintorínov sovietskej a rumunskej armády, ktoré sa nachádzajú

v severovýchodnej časti Zvolena v blízkosti sídliska Zlatý potok, na ktorých je pochovaných 17682 vojakov a dôstojníkov sovietskej armády a 10382 rumunských hrdinov, ktorí padli v boji na území stredného Slovenska.

Mrzí ma však, že týmto antifašistickým oslavám sa nevenovali naše verejnoprávne médiá, ktoré v rámci správ RTVS dali radšej priestor štyrom poslancom NR SR za ĽSNS pri hrobe Hitlerovho spojenca, čiže dali priestor pohrobkom hnedého moru, po ktorom vo Zvolene a v jeho blízkosti zostali po potlačení SNP početné masové hroby plné obetí z radov zajatých povstaleckých vojakov, partizánov, ilegálnych pracovníkov KSS, predstaviteľov revolučných národných výborov (miestneho a okresného), utýraných vlastencov z väznice Okresného súdu vo Zvolene, ale aj rasovo prenasledovaných osôb, či množstva nevinných obetí z radov detí a žien, na vrahodných ktorých sa aktívne podieľali aj slovenskí fašisti zo zvolenského POHG.

Vladimír Neumann, člen ZO SZPB Zvolen – Zlatý potok

Zvolen. Delegácia SZPB.

Krupinské oslavy oslobodenia

72. výročie oslobodenia a ukončenia 2. sv. vojny sme si pripomenuli aj v jednom z najstarších miest Slovenska, Krupine.

Krupinským hlavným námestím zazvučali hymny Ruskej federácie, Rumunskej republiky a naša slovenská. Medzi hosťami, okrem predstaviteľov mesta, okresu a kraja položili vence k pamätníku oslobodenia aj zástupcovia veľvyslanectva RF plk. Valerij Karpuchov a Rumunska Radu Coanta, ako aj delegácia SZPB vedená predsedom Pavlom Sečkářom.

V slávnostnom prejave primátora Radoslava Vazana bolo spomenuté, že Krupina sa dočkala konca fašizmu 3. marca 1945 a že pripomínať si tieto udalosti je našou povinnosťou. Pretože zabúdanie by opäť mohlo priniesť ľahostajnosť a riziká, ktoré deformujú pevné piliere nášho života, akým je aj sloboda mesta i jeho občanov.

Predstavitel' ruského veľvyslanectva pripomenul, že skúsenosti spojencov pri porážke fašizmu majú význam aj pre dnešok. Porážka fašizmu by nebola možná, ak by sa nespojili všetky pokrokové sily sveta. Dnes, pri hrozbe terorizmu, to asi nebude ináč.

Predseda SZPB sa dotkol aj citlivej otázky našich dejín a to vojnovjej Slovenskej republiky. Pripomenul, že Slováci nepovstali proti nemu lebo bol slovenský, ale preto, že bol fašistický. * * *

Pri oslobodzovaní Krupiny padlo 57 rumunských a 27 sovietskych vojakov. Vo vojne zahynulo 216 Krupinčanov. Po vojne zostalo v Krupine 36 vojnových vdov a 89 sirôt. Škody boli odhadnuté na vyše 65 miliónov korún.

Nikto si nedokáže predstaviť hrôzy vojny tak, ako ten, kto ju zažil. Takto to vníma dnes už čoskoro 81-ročný člen výboru krupinskej ZO SZPB Ján Valach.

V roku 2015 našu organizáciu opustili dvaja poslední priami účastníci protifašistického odboja. Juraj Krkoš vo veku 93 rokov a Matej Štefánik vo veku 92 rokov.

V 38-člennej organizácii nám ešte zostali niekoľkí členovia, ktorí zažili vojnové udalosti buď ako deti alebo v mladom veku.

ZO SZPB Krupina

Češť ich pamiatke!

Dňa 2. marca sme sa pri Pamätníku zmierenia v areáli Ministerstva obrany SR zúčastnili pietneho aktu kladenía venvcov pri príležitosti spomienky na štyroch zavraždených slovenských generálov v roku 1945 v koncentračnom tábore Flossenbürg.

Na podujatí boli prítomní štátny tajomník MO SR Marián Saloň, náčelník GŠ OS SR generál Milan Maxim, predseda Klubu generálov SR genmjr. František Blanárik a predseda SZPB Pavol Sečkář.

S prejavom vystúpil genpor. Peter Vojtek, v ktorom zazneli aj pomerne málo známe poznatky:

Armáda prvej SR v r. 1939 až 1945 mala iba siedmych generálov. Okrem Rudolfa Viesta, pôvodne čs. generála, boli ostatní povýšení do generálskych hodností až v Slovenskej armáde. Príznačné bolo, že veľká časť slovenských generálov sa postupne zapojila do odboja proti nacizmu a domácejmu režimu. To svedčí o tom, aké kvality i aké hodnoty títo vysokí vojenski predstavitelia rešpektovali a uznávali.

Osudy Slovákov v generálskych hodnostiach počas II. svetovej vojny boli dramatické a u štyroch z nich dospeli k rovnakému tragickému koncu. Ich pôsobenie bolo po začatí SNP rozdielne, no postupne boli zatknutí a vypočúvaní nemeckým Gestapom, aby sa ich cesty nakoniec osudovo stretli a spečatili. Tak sa, pred 72 rokmi, na začiatku roku 1945 stretávajú v špeciálnej, osobitne stráženjej zóne koncentračného tábora Flossenbürg, ležiaceho v nemeckých horách neďaleko hraničného prechodu Rozvadov, div. gen. Rudolf Viest, brig. gen. Ján Golan, gen. II. triedy Štefan Jurech a gen. II. triedy Augustín Malár. Všetci štyria boli odsúdení za zradu na Veľkoneckej ríši na trest smrti.

Vo Flossenbürgu mali slovenskí generáli prežiť ako odsúdení na smrť iba niekoľko týždňov. Zatiaľ podľa jediného svedectva, ktoré podal francúzsky plk. Armand Mottet, väznený v cele č. 37, boli slovenskí generáli spoločne s ďalšími väzňami z ciel č. 36 a 38 popravení v zákuť dvora, v druhej polovici marca 1945. Z cely plk. Motteta bolo vidieť priamo na celý dvor, kde sa popravy vykonávali. Tak mal francúzsky zajatec možnosť vidieť na vlastné oči krvavé exekúcie nielen slovenských generálov, ale aj ďalších slovenských a českých väzňov.

Zariadeniami KT Flossenbürg v období rokov 1938 až 1945 prešlo až 100 000 väzňov 47 národností a z nich 30 000 tu našlo svoju smrť.

Dňa 23. apríla 1945 bol koncentračný tábor Flossenbürg oslobodený americkou armádou, vojakmi 90. a 97. pechotnej divízie. Americkí vojaci odviezli všetku dokumentáciu z tábora do archívov vo Washingtone, aby mohla byť použitá pri procesoch s vojnovými zločincami. Veľká časť tejto dokumentácie nebola do dnešných dní preskúmaná a tak nemáme písomné dôkazy objasňujúce posledné dni našich generálov. Stále dúfame, že úsilím VHÚ a KG SR sa to nakoniec podarí.

Aj v dnešných dňoch je snaha vykladať históriu inak ako hovoria fakty. Ale v tomto prípade je nepochybne, že generáli Rudolf Viest, Ján Golan, Štefan Jurech a Augustín Malár boli popravení fašistickým režimom, zomreli za svoje presvedčenie, za svoju vlasť. – vml –

VČS s frontovým veteránom

V posledný februárový deň sa konala výročná členská schôdza „svidnických odbojárů“, ktorí bilancovali svoju prácu za uplynulé obdobie.

Predseda Milan Magulák a tajomníčka Anna Vaňková vo svojich príhovoroch zhodnotili zorganizované podujatia, na ktorých sa podieľali členovia nielen svojou účasťou, ale aj aktívnou pomocou pri zorganizovaní akcií pripomínajúcich významné výročia súvisiace s druhou a s prvou svetovou vojnou, ktoré významne ovplyvnili život obyvateľstva nášho ťažko skúšaného regiónu.

Potešujúcou bola účasť člena svidnickej základnej organizácie a zároveň priameho účastníka 2. svetovej vojny Jána Jurčišina,

ktorý sa podieľal na oslobodzovaní nášho kraja spod nadvlády nacistického Nemecka ako príslušník 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

Jozef Žižák

Trebišovčania mali takmer 10 náučno-poznávacích zájazdov

Prvého rozšíreného (o pokladníkov ZO SZPB) rokovania oblastného výboru SZPB v Trebišove 1. 3. 2017 sa zúčastnili aj predseda SZPB Pavol Sečkář, ústredný tajomník Viliam Longauer a vedúci organizačného oddelenia SZPB Zdenko Marton.

Rokovanie sa začalo minúťou ticha za zomrelých členov a bývalého primátora Trebišova Dušana Poľackého, ktorý sa angažoval pri obnove vojnových hrobov 267 červenoarmejcov.

V správe oblastný predseda Milan Urban vyhodnotil priebeh výročných členských schôdzí aj s pomenovaním nedostatkov.

Na ich vyriešenie sa hneď prijali opatrenia. Osobitne však treba zdvihnúť fakt, že trebišovská organizácia sa za ostatný rok posilnila o 20 nových členov. Najviac sa o to zaslúžili v Trebišove-Milhostove a v novovzniknutej ZO SZPB v Strednej nad Bodrogom.

Trebišovčania tiež prišli na za-

ujímavý nápad na zvýšenie aktivity ZO SZPB. Spočítava v rozdelení oblasti na tri časti (sever, stred a juh). Motivoval ich na to vzdialenosť rozptýli medzi 26-timi ZO SZPB. Najmarkantnejšie je to vidieť na vzdialenosti ZO SZPB Čierna nad Tisou a Bačkov.

V ďalšom sa M. Urban venoval osobným otázkam. Do funkcie podpredsedu Obľú SZPB navrhol Pavla Ferencu, predstavil nových predsedov ZO SZPB v Strednej n/B Mariána Kudrika a v novozaložená o to zaslúžili v Trebišove-Milhostove a v novovzniknutej ZO SZPB v Strednej nad Bodrogom.

V diskusii sa riešila otázka ZO SZPB Michalany (po neobhomo predsedovi), otázka vzniku Slovenského štátu i „Mečiarove amnestie“.

Záver rokovania patrila našim ženám a ich sviatku MDŽ.

– MU –, snímka Július Ragán

Pohľad do trebišovského pléna.

Výročná schôdza ZO SZPB Ladomirová

Jednou z najlepšie fungujúcich základných organizácií SZPB v pôsobnosti svidnického oblastného výboru je ZO SZPB Ladomirová. Preto, keď si zorganizovala svoju výročnú členskú schôdzu a pozvala na ňu predsedu a tajomníka z Obľú SZPB Svidníka, tak tí sem radi zavítali.

A ešte väčšou radosťou ich oboznámili so zámermi oblastného výboru, vrátane pozvania na plánované podujatia tohto roka.

V diskusii sa viacerí členovia vyjadrili, že by radi navštívili Osvienčim a preto požiadať hostí o pomoc

Jozef Žižák

pri zorganizovaní exkurzie do bývalého koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau.

Kto bol Eugen Lazišťan?

(8. 3. 1917 – 6. 1. 2006)

Bol zakladateľom slovenskej profesionálnej umeleckej a dokumentačnej fotografie. Fotografoval od roku 1936.

Jeho fotografické prvotiny sa viažu k Učiteľskému ústavu v Turčianskych Tepliciach, kde zmaturoval a hlavne k Sučanom a ich čarovnému okoliu, predovšetkým k Malej Fatre. Neodmysliteľnou a najčastejšou zastávkou na jeho fotografických potulkách bola Sučianska chata na Meškálke pod Fatranským Kriváňom.

Keď vypuklo SNP a prišla mobilizácia, čatára aspiranta v zálohe Eugena Lazišťana zadeli v martinských horných kasárňach do zásobovacieho útvaru náhradnej rotý ľahkých tankov. Od septembra 1944 denne chodili so zásobami do bojových priestorov.

Pri jednej akcii, práve boli na hôrke, keď Nemci útočili na Vrútky, dostal ich tank PÚV priamy zásah, osádka však stačila z horiaceho obrnenca vyskákať.

Keď Turiec obsadili Nemci, Eugen Lazišťan sa so svojou jednotkou presunul cez Harmac do Môťovej. V októbri 1944,

po útoku Nemcov na Zvolen, sa s niekoľkými spolubojovníkmi nakrátko zastavil v Hájnokoch. Deň pobudol u tety.

Všetku povstaleckú tlač, ktorú si starostlivo odkladal, zabalil u nej do térového papiera a zakopal (po vojne noviny venoval knižnici Maticy slovenskej).

Z Hájnokov sa presúvali cez Starohorskú dolinu, chceli ísť na Šturec, ale rozkaz bol ísť cez Donovaly a prejsť na partizánsky spôsob boja. A potom cez Koží chrbát na Prašivú.

Bolo hrozné počasie. Sneh s dažďom, dolu všade hmla. Utešovali sa len tým, že sa k nim Nemci nedostanú. Išli v malých skupinkách po hrebeni Prašivej, keď sa fašisti zrazu vynorili z hmly priamo oproti nim, ako príznak. Prečesávali hrebeň z pohronskej strany na liptovskú, asi tridsať ich bolo.

Čo mohli proti takej presile? Zajali ich a hnali do Liptovskej Lužnej. Lazišťan všade chodil s fotoaparátom, všetky filmy mal

v batohu. To bola chyba, že ich nezakopal s novinami.

V noci ich väznili v Liptovskej Osade, pod oblokom pivnice tiekol potok. Po jednom ich doň vyhádzal, a tak skončil aj fotoaparát.

Dva dni v ružomerských kasárňach, tretí vo vlaku, potom celú noc v dobytčiaci na žilinskej stanici. A galeje; päť dní cez Rakúsko.

V Linci bombardovali transport na stanici – vagóny skákali na koľajach a v transporte asi tisíc duší. Poslali ich ďalej. Obišli

Plavno, Drážďany, po strastiplnej ceste napokon skončili v dvadsaťtisícovom zajateckom tábore VIII C v Sagane. Písal sa ôsmy november 1944. Tábor bol rozdelený na komunistický sektor; Rusi, povstalci z Varšavy, Titovi partizáni a naši. Mali tam neľudské podmienky. Z ľudí urobili čísla. Na druhej strane – Francúzi, Angličania a balíky Červeného kríža.

Do Silvestra boli bez roboty. V posledný deň roka esesáci začali vyvolávať čísla. Lazišťan bol medzi vyvolanými. Odšikovali ich 30 km od tábora do továrne v Sprottau robiť míny. Začala sa zimná ofenzíva Červenej armády od Varšavy. Už bude dobre, len vydržať, povzbudzovali sa väzni.

Prestali roboty. Nastal zmätok. Späť do tábora. Už bol prázdny. Sklady Červeného kríža s potravinami, otvorené a rozhádzané. Esesácky veliteľ prikázal zajatcom ísť pred frontom do vnútrozemia. Každý deň pešo 25–30 km a dozorná stráž bezohľadná.

Prichádzali k Drážďanom. Práve ich nivočili americké kobercové nálety. Po sedemtyždňovom úmornom hladovom pochode prišli do spolovice zničeného tábora v Braunschweigu. Bola

krutá zima. Nebolo síl na ďalší pochod, ani na akýkoľvek odpor. Úplne vysilených zajatcov oslobodila 3. armáda generála Pattona.

Osem mesiacov v nacistických zajateckých táboroch sa skončilo. Všetky tie útrapy a neopísateľné strádania však zostali v jeho duši, ako nezmazateľná škvrna. Bola to najťažšia kapitola jeho života.

* * *

Politická orientácia Eugena Lazišťana bola jednoznačne upriamená na boj proti fašizmu. Nikto ho neagitoval. Stačilo spomenúť si na ruských zajatcov, čo boli s ním v jednom sektore lágra. Stačilo spomenúť si na otca, pred vojnou starostu Sučian, ako ho fašisti perzekvovali a predsa sa v auguste 1944 prihlásil k Československej republike a nechýbal v revolučnom národnom výbore.

Samozrejme, Eugen nemohol konať ináč. Ved' v žilách mu kolovala, po matke rodenej Langsfeldovej, krv jeho revolučného predka, učiteľa, dobrovoľníka, účastníka slovenského národného pohybu v rokoch meurosmých Ďurka Langsfelda.

Nemohol teda konať ináč. Česť jeho pamiatke.

Martin Matula, predseda ZO SZPB sučany

Naučte ho Otčenáš...

Slová extrémizmu a neonacizmu sa čoraz viac skloňujú aj v našom parlamente. V predošlých voľbách aj z partizánskych obcí dali niektorí mladí voliči svoj hlas Kotlebovej strane. Akoby o hrôze nacistického teroru im nikto nepovedal. Preto som napísala tento pravdivý príbeh. Ak sa nad ním sympatizanti Tisovho slovenského štátu zamyslia, možno sa im otvorí oči...

V Novom Meste nad Váhom, v miestnej časti Klčové, v tesnej blízkosti terajšej reštaurácie, stál židovský sirotinec a starobinec **Ohel David** (stan Davidov). Počas 2. sv. vojny zohral významnú úlohu na záchranu Židov. Spravoval ho novomestský rabin Armin Frieder. S manželkou Rózou, synom Gideonom a dcérou Gitkou obýval časť Herzogovej víly na Financbrehu. Tam bolo aj sídlo Novomestského rabinátu.

Keď začali v r. 1942 prvé deportácie Židov, odcestoval rabin k prezidentovi Tisovi, aby tomu zabránil. Nepochodil! Aj v ďalších rokoch sa snažil pomáhať, ale jeho vplyv u vládneho aparátu bol čoraz menší. Začiatkom septembra 1944 zhromaždil všetkých Židov v synagóge a poradil im, aby hľadali záchranu u statočných ľudí. Vtedy odišli niektoré rodiny i na naše lubinské kopanice. On sám sa však cítil zodpovedný za Ohel David a zostal, až kým ho Nemci neeskortovali do Bratislavy.

Niekoľko dní predtým varoval rabin vtedajší okresný náčelník Rakovský, že jeho rodina je v ohrození života a zariadil prevoz na stredné Slovensko, kde bolo povstalecké územie. Pre rodinu poslal sanitku so šoférom Kováčikom z mestského úradu. Do sanitky nastúpila rabinova manželka so 7-ročným Gideonom a 4-ročnou Gitkou.

Začiatkom jesene 2002 prišiel po 55. rokoch do Nového Mesta nad Váhom a nášho lubinského múzea sympatický, vysoký muž so striebřistými vlasmi a briadkou. Prihovoril sa nám peknou slovenčinou. MUDr. Henrich Lifka, náš dlhoročný priateľ a spolupracovník, niekdajší sused na Financbre-

hu, nám ho predstavil ako Gideóna Friedera, syna rabína Armina Friedera a synovca učiteľa Emanuela Friedera, ktorý sa s rodinou skrýval u Klimovcov v Podkozinciach. Naša radosť a zvedavosť bola neohraničená. Celé poobedie sme sprevádzali vzácného hosťa v múzeu, v dome Klimovcov, priblížili sme mu náš kraj i jeho povstaleckú históriu... Z jeho rozhovoru vyberáme:

„Nasadli sme do sanitky Červeného kríža a vydali sme sa smerom na Trenčín a Bánovce. Lenže cestou nás ľudia varovali, že Nemci a gardisti hľadajú Židov a tak sme sa skryli v lese. Tam nám pomohol hájnik. Dal nám jedlo, dve fľaše mlieka a v chatke sme mohli prenocovať. Nasledujúce ráno sme pokračovali v ceste. Stretli sme dvoch slovenských vojakov, ktorí nám vysvetlili, ako sa dostaneme k partizánom. Roľník, ktorý pracoval na poli, nás doviedol do dediny Zlatníky. Tam sme prenocovali a pokračovali do Bánoviec.“

Zastavili nás dvaja partizáni a odviekli na veliteľstvo. Vypočuli nás a dali nám jedlo. Potom vyhlásili poplach a povedali, že prichádzajú Nemci. Partizáni sa rozhodli odísť, nás naložili na auto a dovezli do Uhrovcu. Nasledujúci deň nás poslali aj s raneným partizánom do Prievidze. Odtiaľ sme išli vlakom do Banskej Štiavnice. Tam sme zostali až do evakuácie mesta. Odišli sme do Banskej Bystrice a potom na Staré Hory.

Ako sme postupovali smerom k horám, nad hlavami nám lietali nemecké lietadlá, cestu nám zahatala prestrelka Nemcov a partizánov. Pocítil som bolesť v nohách a potom si už nič nepamätám.

Zachránili ma partizáni. Vzali ma so sebou do hôr. Týždeň som bol s nimi v horách. Povedali mi, že pri prestrelke zahynula moja mama a sestrička a oni ich pochovali. Potreboval som ošetriť postrelnú nohu a tak ma jeden partizán zobral do osady Buly pri Donovaloch. Tam zaklopal na dvere prvej chalupy, povedal kde ma našiel a gazdinej prízvukoval: „Naučte ho Otčenáš.“

Rodina sa zachovala priam hrdinsky, ved' vedľajší dom Nemci vypálili, keď zistili, že sa v ňom ukrývajú Židia. Vedeli, že podstupujú veľké riziko, ale riadili sa kresťanskou zásadou, pomáhaj ľudom, keď pomoc potrebujú.

Otec bol obuvník a mama v domácnosti. Hoci to boli veľmi jednoduchí ľudia, okamžite pochopili situáciu. Umyli ma, obliekli do čistého, nakrmili a povedali: „Si už veľký chlapec a vieš, čo sa stalo. Máš modré oči, plavé vlasy, nepodobáš sa na Žida. Budeš sa volať Janko Suchý, naučíš sa Otčenáš a povieš, že sme si ťa zobrali preto, lebo si sirota. Tvojich rodičov zastrelili partizáni.“ Táto nepravdivá história a môj „nežidovský“ výzor mi pomohli prežiť v rodine 7 mesiacov.“

Novomestský rabin Armin Frieder sa dostal do tábora v Seredi, kde pracoval v stolárskej dielni. Tam sa stretol so svojimi rodičmi, sestrou, príbuznými, známymi z Ohel David i mnohými ďalšími z náboženskej obce. Tam oplakal a modlitbou odprevádzal tých, ktorí v dobytých vagónoch opúšťali tábor navždy. Tam sa dozvedel o smrti svojej manželky a dcéry. I to, že syna niekto zachránil. Bolesť nad smrťou blízkych sa striedala s nádejou, že sa stretne so synom.

Koncom marca 1945 nariadili väzňom v tábore všetko zbalit' a previesť do Terezína. Na Nemcoch a gardistoch bolo cítiť neistotu a chaos, ved' Rusi boli len 20 km od Serede. Rabin Frieder spolu s ďalšími

plánovali útek. Jemu a niektorým spoluväzňom sa podarilo utiecť zo železničnej stanice v Trenčíne. V Trenčíne vyhľadal svojho známeho náčelníka Rakovského, ktorý mu dal odporúčací list pre predstaveného kláštora v Beckove. Peši, nehľadiac na únavu a nebezpečenstvo, zaklopal na bránu bekovského kláštora a tam pobudol do oslobodenia.

A tak sa už v apríli po dlhom utrpení mohli objasť otec so synom. Dozvedeli sa, že partizán, ktorý Gideóna našiel a odovzdal ho do opateru neznámym ľudom, bol poľský židovský partizán Henryk Herzog. Našli hrob R. Friederovej s dcérou, dali ich exumovať a uložili na židovský cintorín v Bratislave.

Lenže na zdravý rabin A. Friedera sa čoraz viac prejavovali následky utrpenia a strachu a v r. 1946 zomrel. Pochovali ho vedľa manželky a dcéry.

Keď v r. 1947 rabinov brat a Gideónov strýko Emanuel Frieder sa vysťahoval s rodinou i s Gideónom do Izraela, získal povolenie na exumáciu a prevoz rakiev. Dal ich pochovať v Netanji. A tak tam, vo Svätej zemi, našli svoj zaslúžený pokoj.

Gideon v Izraeli vyštudoval fyziku, zamestnal sa na ministerstve obrany a dostal zaujímavú ponuku zo Spojených štátov. Od r. 1976 žije v USA, kde pôsobí ako špičkový profesor informačných technológií na univerzite Georgea Washingtona. V USA žil i Henryk Herzog, navštevovali sa a mali spolu takmer otcovský vzťah.

Po rokoch Gideon vyhľadal a navštívil i „svoju rodinu“ na Donovaloch. Žila už len dcéra, ktorá sa narodila po vojne. O „Jankevi“ vedela od svojich rodičov. Keď sa jej chcel odvdáčiť, zastavila ho slovami: „Moji rodičia ťa zachránili z čistej kresťanskej lásky. Nerobili to pre peniaze. Keby som si ich od teba prijala, vymazala by som všetky matkine i otcove spomienky na teba, lebo oni ťa prijali za syna.“

Oľga Hrabovská

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Aj taká bola vojna...

O druhej svetovej vojne bolo podľa registrácie knižnice amerického kongresu napísaných vyše dvadsať tisíc publikácií – od románov a spomienok najrôznejších vojvodcov až k historickým štúdiám.

Podľa oficiálnych dokumentov by sa zdalo, že k tomu už niet čo dodať. Čo však môže byť len klamný dojem. Pred niekoľkými rokmi novinár Bohumil Šnajdr v bývalom Sovietskom zväze položil spisovateľovi Gergijovi Baklanovovi otázku: Čo nebolo o vojne v Sovietskom zväze do súčasnosti povedané? Dostal odpoveď, že „nebola ukázaná vojna obyčajného vojaka“.

War Lovers

Tento pojem sa v ruskom jazyku vôbec nevyskytuje. Označuje človeka, ktorý miluje vojnu. Väčšina Američanov bez hanby priznala, že im účasť vo vojne prinášala aspoň čiastočné uspokojenie. Takmer všetkým bývalým vojakom prispel pobyt na fronte k rastu sebavedomia. Mali pocit, že prežili vďaka svojej odvahe, schopnostiam a mužnosti, termín superman má v tomto ohľade iskričku reality.

Odpovede sovietskych účastníkov vojny boli oproti tomu jednoznačné. Nie!!! Vojna im neprišla nič dobré! Nikdy sa nestretli s niekým, kto by ju miloval.

Prečo je pohľad na vojnu z hľadiska Američana a Rusa tak diametrálne rozdielny? Príčina spočívala nielen v odlišných kultúrnych tradíciách, ale aj v samotnej podobe vojny na východe. Životnosť poručíka za ofenzívny mala osem dní. Namiesto hrdoosti na vlastnú mužnosť sa v rade rozhovorov s bývalými sovietskymi vojakmi prejavoval fatalizmus pri masových útokoch, uskutočňovaných najmä v prvých dvoch rokoch vojny bez ohľadu na straty, prežitie nebolo závislé na osobných schopnostiach, ale často len na šťastí.

Generál Maxim Korabelnikov, cez vojnu veliteľ guľometnej roty, ktorý sa zúčastnil stoviek útokov, hovorí: „Naše straty boli obrovské. Dnes je už oficiálne známe, že iba pod Starou Rusou padlo 270 tisíc ľudí. Každé ráno prichádzalo k našejrote na doplnenie päťdesiat alebo sedemdesiat ľudí. Na večeru ich prišlo dvadsať až tridsať. A ďalšie posily a ďalší boj. Keď sme útočili pri Leningrade, z deviatich práporov zostal jeden. Z desaťtisíc vojakov to prežili zhruba štyri stovky.“

Hrdina Sovietskeho zväzu Vladimir Karpov dodáva: „V trestnejrote som sa zúčastnil niekoľkých útokov. Mal som šťastie, dokonca som nebol ani ranený. V prvejrote zostalo zo 198 vojakov nažive šesť. Potom zahynula druhá rota, ale ja som opäť zostal živý. Posielali nás na najnebezpečnejšie miesta, takmer na istú smrť, spočiatku bez akejkoľvek delostreleckej podpory. Neskôr sa to zlepšilo – trestné rotu nastupovali pri útoku spoločne s ostatnými, ale išli na čele.“

Vjačeslav Kondratěv: „V noci sme prišli do prvej línie a hneď ďalší deň sme nastúpili do útoku. Bez skúseností, bez znalosti terénu. To, čo som videl, sa zásadne líšilo od výcviku: pole plné nepochovaných mŕtvov, nepripravený útok. Išli sme proti guľometom, na míny. Brigáda prestala existovať za dva mesiace – a to sme útočili iba trikrát...“

Koľko miliónov bolo mŕtvych?

Podľa údajov amerických psychológov, získaných pri vylodení v Normandii, bola plná využiteľnosť vojaka v boji približne šesťdesiat dní. K podobným záverom prišli aj britskí psychológovia.

Krivka zachytávajúca bojové kvality nováčika na fronte prvých desať dní prudko stúpa: vojak sa stáva „ostrieľaný“. Vrchol schopnosti prichádza medzi pätnástym a tridsiatym piatym dňom. Potom sa dostáva do štádia prehnanej sebadôvery predznamenujúcej vyčerpanie. Vojak približne desať dní riskuje nad rámec optimálnych možností, ale stále ešte nebojuje zle. Približne štyridsiaty deviaty deň nastáva obdobie citového vyčerpania, kedy vojaka rýchlo a citeľne prepadáva ľahostajnosť a mechanické konanie. Po šesťdesiatich dňoch boja má tento vojak menšiu bojovú hodnotu než neskúsený nováčik.

Pozorovaniu psychológov zodpovedala bojová prax už v 1. svetovej vojne. Podľa prepočtov britského generálneho štábu mal pešiak v druhej svetovej vojne vydržať aspoň štyridsať dní boja. Aby mohli požadovať od svojich mužov maximálny výkon, bdeli britskí velitelia nad tým, aby po dvanástich dňoch na fronte mohli vojaci aspoň štyri dni odpočívať. Naproti tomu Američania držali vojakov v prvej línii tridsať až štyridsať dní, vo výnimočných prípadoch aj dlhšie. Až potom nasledoval oddych.

Vo všetkých armádach, s výnimkou sovietskej, pritom dbali na to, aby vojaci i v priebehu najťažších bojov dostávali pravidelné dovolenky. Bojaschopnosť vojakov rastie, ak sa môžu po zranení vrátiť do svojich pôvodných jednotiek medzi kamarátov, ktorých dobre poznajú.

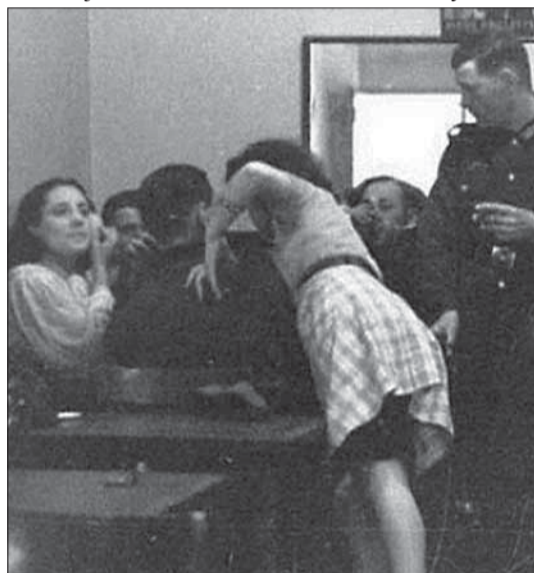
V Červenej armáde tieto pravidlá neexistovali. Preto ani nebudeme nikdy presne vedieť, koľko vojakov zbytočne zahynulo iba preto, že si nemohli oddýchnuť. Straty, ku ktorým dochádzalo v dôsledku únavy a apatie, sa nedajú nájsť v nijakých štatistikách. Príliš unavený pilot urobil školácku chybu a nevrátil sa, prieskumníka už nikto nevidel, pešiak vystrčil príliš neopatrne hlavu...

Nikdy sa už nedozvieme, koľ-

ko z oných dvadsiatich alebo azda dvadsaťosem miliónov padlých sovietskych ľudí zahynulo zbytočne nielen kvôli taktickým či strategickým chybám, ktoré sú v každej vojne, ale aj kvôli podceneniu základných ľudských potrieb. Stotisíc? Milión? Demografi zráтали, že iba z dôvodu zákazu dovoleniek sa v Sovietskom zväze nenarodilo desať miliónov detí...

Venuša a Mars

Vojna a ženy, násilie a sex k sebe patria už od staroveku. Koľko balád a eposov sa rozpráva od časov Homéra o mužoch, ktorí tiahnu do boja, a o ženách, ktoré na nich verne čakajú.

Vojaci Wehrmachtu v dome služieb.

Podľa vedcov je sexuálny pud, túžba na zachovanie rodu, jedným zo základných inštinktov všetkých živých bytostí a dokáže byť za určitých okolností silnejší než pud sebazáchovy.

„Väčšina mužov, ktorí boli vo vojne, a väčšina žien, ktoré sa pohybovali okolo nej, si pamätajú, že nikdy v živote necítili takú vybičovanú sexualitu,“ tvrdil bývalý šéfredaktor Newsweeku William Broyles. Dodáva, že túžba po žene je protipólom strašnej osamelosti vojny, pri ktorej je do uniformy oblečený vojak odrezaný od všetkého, čo z neho robí jedinečnú ľudskú bytosť.

Pre amerických vojakov boli v 2. sv. vojne ženy najčastejšou témou rozhovorov. Nat Frankel vo svojej knihe napríklad tvrdí, že priemerný americký vojak, ktorý slúžil v Európe od vylodenia v Normandii v júni roku 1944 do konca vojny, sa vyspal s dvadsiatimi piatimi ženami. Mnohé z nich boli prostitútky, ale nie všetky. „Bolo v tom veľké zúfalstvo a značné uspokojenie, ale väčšinou všetko začínalo bolestivou a strašnou túžbou, ktorá mala hlboký mnohostranný charakter. Rodila sa nielen zo sexuálnej potreby, ale skôr z naliehavej túžby prekonať vlastnú osamelosť. Nebola to len túžba po ženskom tele, ale i po cite, po vzťahu, po blízkosti a nehe, ktorá by zahнала strach a dala zabudnúť

na napätie a nebezpečenstvo vojny. Táto túžba sa prejavovala rovnako mocne medzi mužmi, ako medzi rovnako osamelými ženami.“

Aký vzťah mali sovietski vojaci za vojny k sexu? Túto otázku položil Bohumil Šnajdr desiatkam bývalých účastníkov vojny v Moskve. „Spočiatku sa najskôr objavilo prekvapenie, potom zamyslenie, nakoniec som si vypočul celý rad prekvapujúcich a často neočakávaných odpovedí,“ spomína.

Vasil Bykov: „Pre vojakov prednej línie podobné pocity neexistovali. Napríklad, ja som si na fronte nikdy neplánoval život dlhší, než do večera. Mojmým snom bolo dožiť sa tmy, pretože večer bojové akcie utíchli. Až potom som si mohol vydýchnuť, uvoľniť napäté nervy. V takých chvíľach sa mi

chcelo spať. Ani hlad som necítil, túžil som iba zabudnúť... Myslím si, že už v samotnej podstate boli vojaci takí utlmení, že sa túžby po ženách neprejavovali, a to ani v pokojnejšej situácii. Pechota, to boli veľmi mladí vojaci. Tí starší, muži medzi 25 až 30 rokmi, ktorí mali rodinu a profesiu, sa na fronte dali použiť ako šoféri, tankisti, kuchári alebo obuvníci. Mnohí z nich zostali v tyle. Sedemnášťroční, i osemnášťroční chlapci dostali pušku a išli k pechote. Milióny z nich padli bez toho, aby poznali ženu, či dostali prvý bozk...“

Viktor Nekrasov: „V nemeckej armáde mali pravidelný systém dovoleniek, objavovali sa tam verejné domy. Vojak si mohol niekde oddýchnuť, pomilovať sa. My sme dovolenky ani verejné domy nemali...“

Ako tvrdí B. Šnajdr, pocit hrdoosti a túžba po žene sa mnohým sovietskym historikom a najmä niekdajším vojnovým dopisovateľom zdali malicherné. „Aký význam má zaoberať sa takými malichernosťami, keď išlo o prežitie národa?“ Spýtal sa Šnajdra jeden z nich podráždene.

Dlhý tieň vojny
O tom, ako vojna zmenila myslenie tých, ktorí ju prežili: utrpením, apatiou, neustálou blízkosťou smrti, železnou disciplínou, ktorá potláčala iniciatívu podriadených a nútila ich bez odvrávania plniť mnohokrát aj nezmyselné rozkazy, zvyk prekonávať aj na fronte stres pomocou vodky – sa môžeme len dohadovať. Miliómom mužov sa ešte niekoľko desiatok rokov po vojne zdali desivé sny, v ktorých sa im vracali najotrásnejšie zážitky prežité na fronte.

Národné osvobozenie 1/2017
(S využitím materiálov Bohumila Šnajdra „Neznámá válka“)

Viete, že...?

...najväčšie výdaje na armádu nemalo Československo na začiatku 1. polovice 50-tych rokov, kedy nám hrozila 3. svetová vojna?

Najviac prostriedkov ČSR vynaložila na armádu v 2. polovici 30-tych rokov v súvislosti s hroziacim konfliktom s Nemeckom. V roku 1937 vojenské výdaje dosiahli 37 % štátneho rozpočtu a v roku 1938 až 54 %.

...podiel slovenských dôstojníkov a práporčikov v povojnovej armáde bol 10-krát vyšší ako v armáde prvej republiky?

Zastúpenie vojakov z povolania slovenskej národnosti narástlo naozaj veľmi významne. Pokiaľ v roku 1934 bolo 2,5-percentné, tak v roku 1955 bolo 19-percentné a v 70-tych a 80-tych rokoch dosiahlo tretinu.

...bojov s banderovcami v rokoch 1946 až 1947 zúčastnilo vyše 10 tisíc príslušníkov ozbrojených zložiek čs. štátu?

Do bojov s banderovcami sa zapojilo okolo 13 tisíc osôb. V období 10. 6.–12. 11. 1947, kedy na naše územie smeroval ich najväčší nápor, bolo zneškodnených 350 banderovcov (z toho 61 mŕtvych), čo bolo asi 80–85 % z tých, ktorí prekročili naše hranice.

Na našej strane v boji padlo 32 osôb a zranených bolo 26 osôb. Straty mimo boj činili 99 osôb, z toho 22 mŕtvych.

...na odsune nemeckého obyvateľstva z Československa sa v roku 1946 podieľalo okolo 18 tisíc vojakov?

Na odsune dva a štvrt milióna Nemcov sa od januára do októbra 1946 podieľalo 300 dôstojníkov a 18 tisíc radových vojakov. Armáda vybudovala osem odsunových stredísk, 23 dočasných železničných veliteľstiev a 21 železničných ošetrovní a stravovacích zariadení.

...prívlastok „ľudová“ sa v názve čs. armády objavil neskôr ako od februára 1948?

Zmeny politického usporiadania štátu sa v armáde prejavila vždy neskôr. Názov Československá ľudová armáda sa používal od roku 1954 do marca 1990.

...československá armáda mala vo výzbroji aj tanky Cromwell a Challenger?

Áno, naša armáda mala tieto „imperialistické tanky“ vo výzbroji až do roku 1959. Nachádzali sa v skladoch nedotknuteľných zásob a mali slúžiť na vyzbrojenie útvarov mobilizovaných v čase vojny.

A. Mikundová

s využitím zahraničnej tlače a vojenstvi.cz

Jubilanti ZO SZPB sa dožívajú

• **Bratislava 3:** Dr. Oto Fusán, DrSc. 95, Pavla Čambalová 92, Ing. Lýdia Piovarcsyová 84 a Helena Jankovičová 60 rokov.

• **Bratislava 7:** Hildegarda Fandlová 75 rokov.

• **Bratislava 16:** Viera Žiláková 92 rokov.

• **Bratislava 24:** Štefan Čáni 89 a MVDr. Pavel Dobrocký 85 rokov.

• **Banská Bystrica – Tr. SNP:** Dajana Muchová 55 rokov.

• **Banská Bystrica – gen. I. Gibalu:** Priska Reptová 85 a Anna Bugárová 83 rokov.

• **Banská Bystrica – Stred:** Jozef Sokol 92, Albert Mikoviny 90, Klára Kostelná 81 a Zuzana Dúbravová 70 rokov.

• **Banská Bystrica – Radvaň:** Darina Vidrová 75 rokov.

• **Badín:** Anna Šúrová 89, Irena Janovcová a Ján Kováč 80, Viktor Marko 65 rokov.

• **Bracovce:** Mária Lukáčová 89 rokov.

• **Cinobaňa:** Anna Sujová 93 rokov.

• **Čaňa:** Bartolomej Balog 60, Monika Vargová 55 a František Poč 45 rokov.

• **Čierny Balog:** Valéria Kupcová 70 rokov.

• **Dolné Vestenice:** Jolana Hanzenová 70 rokov.

• **Dobšiná:** Emília Rozložníková 85 rokov.

• **Detva:** Vilma Kulišiaková 65 a Zuzana Lepiešová 60 rokov.

• **Dunajská Streda:** Alexander Kovács 83 rokov.

• **Humenné 1:** Viera Podhorná 80 rokov.

• **Hostie:** Štefan Benček 70 rokov.

• **Horná Súča:** Hedviga Birásová a Mária Ondračková 70 rokov.

• **Hnúšťa:** Ján Štefánik 95 a Mária Nevečeralová 94 rokov.

• **Choňkovce:** Mária Danková 94 rokov.

• **Jovsa:** Irina Borzová 90 rokov.

• **Jasenov:** Mária Dzvóniková 83 rokov.

• **Jasenie:** Peter Ambróz 70 rokov.

• **Kremnica:** Božena Kreinhanslová 94 a Miloslav Farko 80 rokov.

• **Liptovská Teplička:** Barbora Sopková 89, Anna Matejková 87 a Štefánia Bohunčáková 65 rokov.

• **Lipany:** Mária Hromjáčová 86 rokov.

• **Lučatín:** Milan Kováč 70 rokov.

• **Lučenec 2:** Anna Jakubová 75 rokov.

• **Liptovský Mikuláš:** Rudolf Haraga 90 a Emília Urbanová 89 rokov.

• **Ľubietová:** Irena Filadelfiová 84 rokov.

• **Myjava:** Zuzana Smetanová 90 a Oľga Šikudová 89 rokov.

• **Medzibrod:** Anna Hrašková

70 a Ing. Vladimír Haviar 35 rokov.

• **Medzilaborce:** Peter Rjaby 65 rokov.

• **Michalovce:** Anna Tomková 93, prof. Štefan Ivanko 86, Marta Sinčáková, Zlatica Balážová a JUDr. Gabriel Dorič 60 rokov.

• **Malčice:** Anna Jacková 88 rokov.

• **Muráň:** Anna Kotzmanová 95, Mária Sojákova 87 a Zuzana Ďurejová 85 rokov.

• **Michal'any:** Šarlota Vasilčáková 93 a Pavol Sedláček 65 rokov.

• **Nižný Žipov:** Jolana Ščerbáková 90 rokov.

• **Nové Mesto n/Váhom:** Oto Bača 90, Emília Benechová 88, Božena Ošťádalová 87, Irena Košíková 86, Jozef Dvorštiak 85, Vratislav Misař 81, Eduard Gábor a Zdenko Lacko 80, Terézia Padačová a Zora Uhrová 75, Angela Némethová 70 rokov.

• **Novosad:** Jozefína Rostašová 60 rokov.

• **Nacina Ves:** Milan Tisek 70 rokov.

• **Podolínec:** František Timčák 80 rokov.

• **Pohorelá:** Františka Tešlarová 91, Ján Pompura 87, Júlia Tlučáková 85, Štefan Matula 82, Anna Poláková 70, Milan Haluška 65, Veronika Klimková 60, Ing. Marek Syč, PhD. 35 a Milan Tlučák 30 rokov.

• **Prievidza:** Ján Dovina 95, Emília Čajková 90 a Štefánia Peďjačová 80 rokov.

• **Porúbka:** Mária Horňáková 91 rokov.

• **Rakovec n/Ondavou:** Milan Titko 60 rokov.

• **Rimavská Sobota – J. Bolfika:** Gizela Belicová 86, Juliana Halušková 83, JUDr. Štefan Baláž 75 a Igor Čilík 70 rokov.

• **Rimavské Brezovo:** Elena Vargová 70 rokov.

• **Selce:** Anna Vrbická 65 rokov.

• **Sliach:** Miroslav Zemko 70 rokov.

• **Stará Turá:** Dagmar Racková 83 rokov.

• **Sučany:** Mgr. Vladimír Olbert 50 rokov.

• **Svidník:** Júlia Magerová 70 rokov.

• **Sečovce 2:** Mária Kocúrová 83 rokov.

• **Slovenské Nové Mesto:** Peter Kraus 65 rokov.

• **Strážske:** Jozef Roman 80, Ružena Gaffová a Anna Gavulová 75, Eva Vaľová 70 a Gabriela Meňovčíková 65 rokov.

• **Špania Dolina:** Emanuel Bulla 81, Anna Slobodníková 65 a Jozef Dernáč 55 rokov.

• **Šuľa:** Irena Vitáľová 86 rokov.

• **Tlmače:** Júlia Svrčková 75 rokov.

• **Topoľčany 1:** Františka Mišutová 95 rokov.

• **Trenčianske Teplice:** Veronika Kmeťová 89 rokov.

• **Trenčín 1:** Augustína Kuricová 90 a Ján Matejka 70 rokov.

• **Trebišov 2:** Gabriela Bučková 81 rokov.

• **Veľaty:** František Mantič 75 rokov.

• **Vráble:** Mgr. Erika Hudecová 45 rokov.

• **Valaská:** Martin Švantner 88 rokov.

• **Vinné:** Jozef Bigaň 75 rokov.

• **Zalužice:** Ing. Miloš Šepelák 70 rokov.

• **Zvolenská Slatina:** Mária Dorotovičová 65 rokov.

• **Zvolen – Centrum 1:** Milan Kiš 65 rokov.

• **Zvolen – Centrum 2:** Emília Handlovičová a Ján Turňa 80 rokov.

• **Žiar n/Hronom:** Mgr. Ľubomír Jančo 70 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Dňa 13. marca 2017 sa dožila v plnom zdraví 80 rokov členka ZO SZPB Trieda SNP B. Bystrica pani Jolana Uramová. Členky výboru ZO SZPB oslávenkyni srdečne zablahoželali a zaželali veľa rokov do jej aktívnej práce v SZPB. Zároveň jej odovzdali kyticu kvetov a pozdravný list Oblastného výboru SZPB v B. Bystrici.

Eva Brozmanová

Blahoželanie Pavlovi Ferencovi k 65. jubileu

Nášmu Palimu, ako ho familiárne nazývame, želáme v prvom rade dobré zdravie a elán v jeho práci pri získavaní nových členov z radov sympatizantov a zakladaní ďalších ZO SZPB v Trebišovskej oblasti.

JUDr. Pavol Ferenc je podpredsedom OblV SZPB v Trebišove, predsedom ZO SZPB v Egreši, v ktorej dobre riadi činnosť 15 člennej ZO SZPB, jednej z 11-tich poddargovských obcí. Zvolili sme ho aj za predsedu HDoK pri našom OblV SZPB.

(V Egreši vyše 4 týždne prebiehali prudké boje s nemeckými fašistami o Dargovský priesmyk. Obec, tak ako iné, fašisti vypálili a mnohých pripravili o životy.)

V osobe P. Ferenca som našiel zodpovedného, statočného, čestného človeka – funkcionára, ktorý si zodpovedne plní všetky úlohy. Osobitne si vážim, že v obci Egreš založil ZO SZPB s elánom jemu vlastným, obnovil a zveľadil pomník našim osloboditeľom. Navyše obnovil činnosť ZO SZPB v Zemplínskej Teplici. V priebehu roka sa zúčastňuje so svojimi členmi na každom rekreačno-tematickom podujatí (SNP, Dukla, Osvienčim, Kalište, Hejce, Krpáčovo).

Verím, že Pavol Ferenc v práci nepoľaví a v blízkej budúcnosti pribudnú k poddargovským ZO SZPB aj ďalšie.

Palí, preto ti v mene svojom a aj v mene členov predsedníctva OblV SZPB v Trebišove ešte raz želáme všetko najlepšie v tvojom živote.

Milan Urban, predseda OblV SZPB Trebišov

Na fotografii z Krpáčova zľava jubilant Pavol Ferenc, Milan Urban a Ivan Kseňák.

Jubilantka

Dňa 7. marca tohto roku sa naša členka Alžbeta Benisková dožila 91 rokov. Dlhé roky bola tajomníčkou ZO SZPB Bátorove Kosihy a spolu s manželom Valentom Beniskom veľmi pozdvihli úroveň našej organizácie. Starali sa o každoročné výročia SNP, o oslavy oslobodenia a mnohé iné akcie v rámci obce.

Pani Alžbeta mala ťažký život. Jej manžel, bývalý partizán, ťažko ochorel a nie jedenkrát premrznuté nohy mu zostali i napriek rôznym liečeniam nehybné. Až do smrti bol na vozíku. Manželka ho s láskou opatrovala a pritom nezabúdala na prácu v základnej organizácii. Mala tu veľa práce, veď sme mali vyše 40 členov. Teraz, pri jej narodeninách, sa jej chceme aj touto cestou za všetko poďakovať.

Do ďalších rokov vám želáme pevné zdravie.

ZO SZPB Bátorove Kosihy

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Čaňa** so 72-ročnou Margitou Karafovou.

■ **Hnúšťa** so 77-ročnou Eleonou Machyniakovou.

■ **Jasenie** s 85-ročnou Máriou Horváthovou.

■ **Medzilaborce** so 49-ročným Mikulášom Vargom.

■ **Nitra – Horné mesto** so 78-

ročným Alexandrom Schlichterom.

■ **Partizánske** s 87-ročným Dionýzom Žaťkom a 84-ročným Stanislavom Hullom.

■ **Stará Kremnička** so 74-ročným Františkom Beňom.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

So sídlom Štúrova 8, 815 72 Bratislava – Staré Mesto

Právna forma: Občianske združenie

IČO: 00177431

Vyzývame svojich členov, priateľov a sympatizantov, aby využili možnosť poukazania 2-percentného podielu zaplatenej dane z príjmov a poskytli tak podporu na našu činnosť v roku 2017.

SZPB bol na tento účel zaregistrovaný dňa 28. 11. 2016 v zozname prijímateľov 2 % dane v Notárskom centrálnom registri (www.notar.sk) pod sp. zn. NCRpo6183/2016. Aktuálne tlačivo sa dá stiahnuť na našej webovej stránke www.szpb.sk

Tlačivo po vyplnení je potrebné podať na daňovom úrade podľa miesta trvalého bydliska spolu s potvrdením o prijíme, ktoré vystaví zamestnávateľ v prípade, ak ste zamestnancom do 30. 4. 2017.

Ak ste podnikateľom, podávate vyhlásenie k 2 % dani priamo v daňovom priznaní do termínu podania daňového priznania na daňový úrad podľa miesta sídla firmy.

Za Vaš príspevok a prejavenu dôveru vopred ďakujeme.

Ústredná rada SZPB

Kontakt: e-mail: ekonomka@szpb.sk

telefón: 02/38104942, 0911 151512 www.szpb.sk

Klub slovenských turistov – Dukla Trenčín a TTS Trenčín
Oblv SZPB Trenčín a Zväz vojakov Slovenskej republiky

Pri príležitosti 72. výročia oslobodenia Trenčína
usporiadajú 8. apríla 2017 – 42. ročník diaľkového pochodu

VOJENSKÁ PÄŤDESIATKA

Trasa A - 50km : Trenčín Sokolovňa – Kubra kyselka – Petrova Lehota – Krásna Ves – Trebichavské s. – Uhrovec – Jankov vršok

Trasa B - 25km : Krásna Ves – Trebichavské s. – Uhrovec – Jankov vršok

Trasa C - voľná : Karolintál – Jankov vršok – 3 trasy od 10 do 18 km

Prepravu do Krásnej Vsi a Karolintálu zabezpečuje usporiadateľ autobusmi od Sokolovne. **Preprava z Jankovho vršku je zabezpečená.** Časť trasy prechádza prírodnými rezerváciami, pohyb je len po značkovaných chodníkoch. Každý účastník sa zúčastňuje na vlastné nebezpečenstvo a mládež do 15 rokov v sprievode dospelého osoby. Trasa pochodu sa nachádza na mapách VKÚ č. 131 a 119. **Pietny akt kladenia vencov k pamätníku SNP na Jankovom vršku bude o 16:00 hod.**

Prezentácia a kontrola:

Prezentácia - Sokolovňa, Mládežnícka ul., Trenčín
trasa A: 6:00 - 7:00 hod., B: 7:00 - 7:30 hod., C: 7:30 - 8:30 hod.
Kontrola: Krásna Ves – pohostinstvo 9:00 - 13:00 hod.

Štartovné:

členovia KST 3,00 €, nečlenovia 4,00 €, mládež do 15 rokov 2,00 €.

Cieľ:

Pamätne listy sa odovzdávajú na Jankovom vršku do 18:00h.

Na Vašu účasť sa tešia usporiadatelia.

Informácie na tel.: 0907 212 406 alebo: janka.salviany@gmail.com

II. stretnutie vedúcich predstaviteľov OZ SR majúcich vzťah k OS SR

SPOLOČNÉ VYHLÁSENIE

Vedúci predstavitelia občianskych združení Slovenskej republiky, majúcich vzťah k Ozbromeným silám SR, v súlade s úlohami a cieľmi deklarovanými vo svojich základných dokumentoch sa 22. februára 2017 v Bratislave dohodli na tomto spoločnom vyhlásení:

1. Vyslovujeme podporu záverom deklarovanej v Bielej knihe o obrane SR, schválenej vládou SR dňa 28. septembra 2016 v otázkach postavenia a úloh OS SR k aktuálnej situácii v štáte a vo svete. Dôraz kladieme najmä na plnenie základného cieľa obrannej politiky SR a komunikácii a rozvoju vzťahov OS SR so záujmovými združeniami s profesionálnym vzťahom k OS SR a vytváraním podmienok pre túto činnosť.

2. Zúčastnené subjekty podporujú spoločnú výzvu SZPB, Klubu generálov SR a Zväzu vojakov SR zo dňa 6. októbra 2016 adresovanú prezidentovi SR, predsedovi NR SR, predsedovi vlády SR, príslušným rezortným ministrom

a ďalším subjektom na vybudovanie „Pomníka neznámyho vojaka“ v hlavnom meste SR v Bratislave.

3. Vyslovujeme podporu legislatívnym iniciatívam rezortu MO SR smerujúcim ku skvalitneniu podmienok vojenskej služby, ale tiež starostlivosti o vojnových veteránov, vojenských dôchodcov a ich rodinných príslušníkov.

4. Vyslovujeme podporu a urýchlenie priznania zvýšeného príplatku účastníkom národnoslobodzovacieho boja, držiteľom Osvedčenia podľa zákona č. 255/1946 Zb. na 100,- € a vdovám, vdovcom na 50,- € k starobnému dôchodku, ako súčasť sociálneho zabezpečenia na lieky a starostlivosť.

5. Prípájame sa k záveru spoločného vyhlásenia z 21. januára 2016 v Trenčíne, že spoločné stretnutia sa budú organizovať každoročne, s tým, že nasledujúce stretnutie v roku 2018 zabezpečí ÚR SZPB.

Zachovalé zábery z Bitky o Berlín

Ako už vieme z histórie, Bitka o Berlín alebo aj Berlínska strategická útočná operácia bola jednou z posledných bitiek, ktorá sa odohrala na východnom fronte počas druhej svetovej vojny.

Počas tejto operácie zaútočili dva sovietske fronty na mesto Berlín – z východu a juhu. K nim sa pridal aj tretí front, ktorý obišiel nemecké pozície a udrel na Berlín zo severu.

Operácia začala 16. apríla 1945 a viedla ku kapitulácii Berlína, ktorý tak urobil 2. mája 1945. Boje však neskončili a pokračovali severozápadne a juhozápadne od mesta až do 8. mája 1945, kedy Nemecko podpísalo kapituláciu. Niektoré nemecké jednotky to však ignorovali a pokúšali sa dostať viac na západ – nechceli sa vzdať Sovietom.

Soviety začali postupovať k Berlínu v noci zo 14. na 15. apríla 1945. V 1. fáze bolo ich úlohou odhalenie pozícií nepriateľa, aby si zamerali ciele pre svoje delostrelectvo. Hlavný útok sa začal v noci 16. apríla 1945 o 4. hodine ráno.

Dňa 17. apríla sa Žukovovi podarilo prelomiť obranu na Seelowských výšinách, no pri ďalšom

postupe ho zastavili opevnené pozície LIV. tankového zboru Karla Weidlinga. Zničujúce boje trvali až do 19. apríla, kedy začala obrana Nemecka kolabovať. Spôsobila to obrovská prevaha Červenej armády.

Dňa 24. apríla sa prvé jednotky Žukova dostali až na predmestie Berlína. Konevove vojská na juhu dosiahli letisko Tempelhof a prekročili Tetovský kanál, čím sa Sovietom podarilo obkľúčiť Berlín.

Dňa 25. apríla 1945 došlo k prvému kontaktu Sovietov s americkými jednotkami. Boli to vojaci sovietskej 58. gardovej divízie 5. gardovej armády 1. ukrajinského frontu a vojaci americkej 69. pechotnej divízie 1. armády. V tejto chvíli sa boje presúvajú do Berlína.

Dňa 29. apríla sa sovietska pechota dostala do vzdialenosti pol kilometra od Ríšskeho snemu. Ten bránilo 5000 vojakov jednotky Waffen SS, armády a Volksstur-

mu. Prvé dva útoky na Ríšsky snem uviazli, o tretí úspešný útok sa pokúsili až po delostreleckom ostreľovaní budovy. Neúspešnosť prvých dvoch útokov bola spôsobená silnou paľbou flakovej veže s 88 kanónmi. Nemci budovu zapálili, mysleli si, že z nej nepriateľ ustúpi.

V priebehu bojov sa štyria vojaci Michail Minin, Gazi Zagitov, Alexandr Lisimenko a Alexej Bobrov dostali ako prví sovietski vojaci na strechu budovy, kde vyvesili sovietsku vlajku. Keďže bola noc a tma, oficiálne vlajku na strechu Ríšskeho snemu umiestnili ešte raz seržanti Michail Jegorov a Meliton Kantaria, ktorí to zopakovali počas dobrego svetla pred fotografom.

Posledné skupinky vojakov sa vzdali až 2. mája. V mene sovietskeho velenia kapituláciu Berlína prevzal bývalý veliteľ obrany Stalingradu generál Vasilij Čujkov.

Hlavnospráva.sk, 14. 3. 2017

Video je súčasťou originálneho článku: <http://topdesat.sk/2-svetova-vojna-zachovale-zabery-natocene-pocas-bitky-o-berlin/>

Našli sa obrazy, stratené od roku 1941

Sedem obrazov Nikolaja Konstantinoviča Rericha, stopy ktorých sa stratili v momente prepady Juhoslávie Nemeckom v apríli 1941, boli odhalené v Národnom múzeu Srbska v Belehrade.

„V depozite národného múzea v Belehrade sa uchováva sedem obrazov Nikolaja Rericha,“

oznámila depozitárka múzea Jelena Dergencová. Ešte predtým sa našlo desať „stratených“ obrazov v Chorvátsku.

Zaujímavé je to, že ani samotný Rerich (1874–1947) nevedel, kde sa nachádzajú jeho obrazy.

Podľa vz.ru, 8. 3. 2017

Príbeh partizána a nemeckého zajatca

Ján Špirko (22. 8. 1926–2. 4. 2016) opísal svoj vlastný životný príbeh v knihe Zajatec.

Vlastný vojnový príbeh Zajatec začína 3. januára 1945 v obci Veľké Borové, kde v horskej chate Nemci vystrieliťali takmer celú skupinu partizánov. Prežil len osemnásťročný Ján Špirko, ktorého okupanti na úteku postrelili a potom odviekli so sebou na gestapo do Ružomberka. Hoci

tvrdil, že v chate bol len náhodou a s partizánmi nemal nič spoločné, no aj tak ho bili a nakoniec odsúdili na trest smrti.

Počas cesty do Likavky, kde ho mali zastreliť, sa mu podarilo ujsť. Úkryt mu poskytol miestny gazda, ktorý sa mu snažil pomôcť, ale po niekoľkých dňoch mladého partizána opäť zajala nemecká hliadka. Mal šťastie v nešťastí, pretože ho nevrátili

späť na gestapo, ale posadili na transport, ktorého cieľom bol pracovný tábor v Rakúsku. Tam ochorel a v táborovej ošetrovni sa skamarátil s istým Milanom, ktorého trápila tuberkulóza. Ten sa nevedel vyrovnáť s chorobou a v podstate už na všetko rezignoval. Janko to s ním nevzdal a snažil sa do neho vliť pozitívnu energiu, až začali plánovať spoločný útek, čo sa im nakoniec

i (ne)podarilo. Na úteku ich zajali a kamarát počas neho zomrel.

Ján Špirko sa dostal do koncentračného tábora. Na vlastnej koži zažil pochod smrti a táto časť knihy patrí medzi najemotívnejšie pasáže.

Od istej smrti zachránila tohto turčianskeho rodáka Červená armáda. V ten deň sa písal 5. máj 1945, ktorým sa aj končí posledná kapitola príbehu Jána Špirka.

Martín Matula, predseda ZO SZPB Sučany, podľa prepisu vnuka Petra Špirka

Vedci: Ľudia by nemali pracovať viac ako 39 hodín týždenne

Medzinárodný vedecký tím uskutočnil výskum s približne 3 800 mužmi a 4 000 ženami a zistil, že ľudia, ktorí pracujú viac ako 39 hodín týždenne, začínajú mať vážne problémy so zdravím.

(S textom výskumu je možné oboznámiť sa vo vedeckom časopise Social Science & Medicine. O výsledkoch v krátkosti informuje aj webová stránka Seeker.)

Autori výskumu tvrdia, že priemerný workoholik začína mať problémy so zdravím kvôli nedostatku času na správne

stravovanie a vôbec starostlivosť o seba.

Vedci tiež zistili, že ženy by mali tráviť v úrade menej času, ako muži, kvôli nevyhnutnosti výkonu domácich prác – pranie

odevov, príprava jedál a umývanie riadu.

Nórski vedci už predtým zistili, že problémy s nervami majú častejšie, ako ostatní, tzv. „trojuholníkoví“ ľudia (manžel – manželka – milenc/milénka). Trpia na syndróm deficitu pozornosti a hyperaktivity, na obsedantno-kompulzívne poruchy (stav, keď na nás doliehajú nutkavé pocity a obavy) a taktiež sa ich pravidelne chytá depresia.

Podľa russia.rt.com, 14. 2. 2017

ZRNKÁ HUMORU

Babička poučuje vnuka
– Janko, keď kašleš, daj si ruku pred ústa.
– Neboj sa babička, mne nevytuhnú zuby, pohotovo odpovedá vnúčik.

* * *

Matka prosí učiteľku
– Pani učiteľka, prosím vás, nedávajte deťom také úlohy z matematiky, v ktorých fľaška piva stojí 25 centov.
Keď to manžel počul nezaspal celú noc.

* * *

Susedka sa spytuje susedy
– Marka, čo si vybrala manželovi k 60-tinám?
– Vkladnú knižku, odpovedá s úsmevom.

Odhalené vyznanie
On: – Anička, si taká krásna a aj milá. Veľmi ťa milujem.
Ona: – Chceš sex, že?
On: – A ešte aj múdra.

* * *

Manželská zmena
On: – Neskúsime dnes výmenu pozícií?
Ona: – Prečo nie. Dobrý nápad.
Ty budeš žehliť a ja budem ležať na gauči.

* * *

Otec sa spytuje osemročného syna
– Jožko, čo by si chcel k narodeninám?
– Ženské tampóny.

– Načo by ti boli, keď ty si chlapec?
– V reklame tvrdia, že sa s nimi dá dobre hrať tenis, plávať, jazdiť na bicykli a skákať padákom.

* * *

Slečna sa zdôveruje otcovi
– Otecko, starší chlapec mi v škole povedal niečo, čomu som nerozumela. Vraj mám pekné čelné sklo, krásny kufor, super karosériu a moje nárazníky sú bezchybné.
– Povedz mi, že si ešte v záruke, a pokiaľ sa opováži otvoriť ti kapotu a skontrolovať hladinu oleja, tak mu odtrhnem výfuk! Prikázal jej otec.

„Problémom tohto sveta je, že inteligentní ľudia sú plní pochybností a blbci plní sebavedomia.“

Charles Bukowski

pomôcky: ALABA, AJAJA, ANIMAL	živočích s klepetami	domáce meno Olympie	metat, po česky	univerzálny merací prístroj	ver	pribytok včiel	operačná pamät' počítačov	autor výroku: VICTOR HUGO	zotrvala v spánku	dala do ruky	stávala sa opuchnutou	2. časť tajničky	vedecký názov krídla
druh syra								spinka					
3. časť tajničky								popol, po česky dlhohrajúca platňa					
patriaci katolí						nevesta nikde							
	nakoniec	záverečné slovo modlitieb vyvolaj						nesmelý nafúkal					zvíra, po anglicky
patriaci bratovej dcére								rakúsky futbalista oporná					
značka abvoitu		čudzokraj- ný vták ženské meno							mužské meno súbor nádob na varenie				
smerom z vnútra				listnatý strom živočišný tuk						približne alebo (poet.)			
rozprával ekavským nárečím					poslanie EČV Malaciek						999 rímsky- mi číslicami značka elektrónvoltu		
1. časť tajničky						ženské meno							
americký bahniako- vitý vták						nakladal							

Správne vylúštenie tajničky z č. 4 znie: **Ľudia sa bojí len ten, kto ich nepozná.** Knihu posielame Ing. Vladimírovi Neumannovi do Zvolena.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovnik@szpb.sk.

HISTORICKÝ KALENDÁR

16. marec 1935 – Nacistická vláda oznámila, že ruší ustanovenia Versailleskej zmluvy, ktoré zakazovali všeobecnú brannú povinnosť v Nemecku. Súčasne sa rušilo označenie ríšska obrana (Reichswehr) a zaviedlo sa označenie branná moc (Wehrmacht). O mesiac neskôr Nemecko uzavrelo s V. Britániou námornú dohodu, ktorá mu výslovne umožňovala stavať väčšie lode a ponorky. Táto dohoda bola prvým medzinárodnopolitickým aktom, ktorý úplne ostentatívne podporoval výzbrojnú politiku hitlerovského Nemecka.

16. marec 1939 – Nemecká ríša telegramom kancelára Adolfa Hitlera predsedovi slovenskej vlády Jozefovi Tisovi uznala de facto et de jure samostatný slovenský štát.

16. marec 1944 – Nacisti vypálili Skýcov, zhorelo 260 domov.

17. marec 1939 – Budapešť vyhlasuje, že hranica so Slovenskom musí byť prehodnotená v prospech Maďarska.

17. marec 1945 – V noci na 18. marca nemeckí vojaci vyrabovali a vypálili (42 domov) Kalište. Zabili pri tom 13 ľudí. Kalište je jediná vypálená obec, ktorá po vojne nebola obnovená.

18. marec 1939 – Protest sovietskej vlády proti obsadeniu ČSR. ZSSR vyhlásil, že neuznáva začlenenie českých krajov a Slovenska do nemeckej ríše v žiadnej forme.

18. marec 1941 – Čs. peší prápor – východný prevzal službu na predmestí Alexandrie.

19. marec 1945 – Hitler vydal v Berlíne rozkaz na politiku „spálennej krajiny“, aby zabránil postupu Spojencov.

20. marec 1933 – V Nemecku je oznámené otvorenie prvého koncentračného tábora v Dachau.

20. marec 1943 – 1. čs. poľný prápor v ZSSR je začlenený do 15. gardovej streleckej divízie 64. armády Voronežského frontu.

20. marec 1945 – Maršal R. J. Malinovskij vydal vojskám posledné smernice na útočnú bratislavsko-brnenskú operáciu. Pred 2. ukrajinským frontom mal nepriateľ v obrane 18 divízií, čo bolo okolo 250 000 vojakov, 2 150 diel a mínometov, 120 tankov a samohybných diel a 150 lietadiel.

20. marec 1945 – Adolf Hitler vydáva tzv. „Nerov rozkaz“, podľa ktorého nesmeli nemeckí občania zostať na území okupovanom spojencami pod trestom okamžitého zastrelenia. Pred odchodom mali byť zničené stavby, všetky stroje a zariadenia.

21. marec 1939 – Nacisti rozpustili československý parlament.

21. marec 1945 – Jednotky sovietskej 7. gardovej armády prekročili Hron v priestore Štúrovo – Nána a vybudovali tam predmostie.

23. marec 1919 – Benito Mussolini založil v Miláne prvú fašistickú bojovú organizáciu Fasci di combattimento.

23. marec 1939 – Maďarské vojská bez vyhlásenia vojny prekročujú slovenské hranice od Užhorodu (tzv. Malá vojna 23.–31. marca/4. apríla 1939).

23. marec 1944 – Londýnska exilová vláda ČSR poverila pplk. Jána Goliana úlohou dočasného veliteľa vojenských odbojových akcií na Slovensku.

23. marec 1945 – V Bratislave, v dome sv. Martina sa Bratislava oficiálne zasväčuje Sedembolestnej panne Márii.

24. marec 1939 – Vyšlo vládne nariadenie o zaisťovacej väzbe nepriateľov Slovenského štátu.

24. marec 1941 – Maršal Rommel začal bleskový útok proti britským silám v severnej Afrike. V Tobruku odrezal a uzavrel austrálsku divíziu a postupoval ďalej na východ. Postup mu však spomaľovali britské sily, ktoré po mori a letecky zásobovali obkľúčencov, ktorí mu tým dokázali odolávať plných osem mesiacov.

25. marec 1939 – Maďarské lietadlá bombardovali letisko a civilné ciele v Spišskej Novej Vsi. Pri nálete zahynulo 13 vojakov a civilistov, na zemi bolo poškodených 7 lietadiel.

25. marec 1941 – Juhoslávia pristupuje k paktu troch (Berlín – Rím – Tokio), ktorý už podpísali aj Bulharsko, Rumunsko a Maďarsko.

25. marec 1942 – Z Popradu cez Žilinu odchádza do okupovaného Poľska (Osvienčim) prvý transport s tisícom židovských dievčat a mladých žien.

25. marec 1945 – Oslobodenie B. Bystrice, Podbrezovej a Štúrova.
25. marec 1945 – Posledná akcia ľudákov. Klerofašisti a ľudácki pohlavári zvolali manifestáciu ľudákov a gardistov do Holíča pod heslom „záhoráci, východ sa nám znovu vráci“.

25. marec 1945 – Druhý cieľený nálet spojencov na Prahu. Zdôvodnenie, vraj na „vojensky dôležité ciele“. Zahynulo 370 Pražanov plus presne neurčený počet mimopražského obyvateľstva.

26. marec 1942 – V Bratislave zakázali Židom vstup do mesta.

27. marec 1942 – Snem Slovenskej republiky schválil zákon o deportácii Židov zo Slovenska.